

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 24.3.2014
COM(2014) 180 final

ANNEXES 1 to 5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

στην

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ_

για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους] και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου

{SWD(2014) 65 final}

{SWD(2014) 66 final}

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΛΛΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

- μαγιά που χρησιμοποιείται ως τρόφιμο ή ζωοτροφή,
- ζύθος,
- ματέ,
- εκχυλίσματα, αποστάγματα και συμπυκνώματα καφέ, τσαγιού και ματέ και παρασκευάσματα με βάση τα εκχυλίσματα, αποστάγματα ή συμπυκνώματα αυτά ή με βάση καφέ, τσάι και ματέ· κιχώριο καβουρντισμένο και άλλα καβουρντισμένα υποκατάστατα καφέ και εκχυλίσματα, αποστάγματα και συμπυκνώματα αυτών,
- νέκταρ φρούτων,
- πάστα κακάο, βούτυρο, λίπος, έλαιο και σκόνη κακάο· σοκολάτα και άλλα παρασκευάσματα τροφίμων που περιέχουν κακάο,
- ζαχαρώδη,
- παρασκευάσματα δημητριακών, αλεύρων, αμύλου ή γάλακτος· προϊόντα ζαχαροπλαστικής,
- σούπες,
- σάλτσες,
- μαγειρευμένα φαγητά,
- παγωτά,
- γιαούρτια με διάφορα αρώματα, γιαούρτια με προσθήκη φρούτων, καρπών ή κακάο,
- θαλάσσιο άλας,
- φυσικές γόμες και ρητίνες,
- γύρη,
- κερί μελισσών,
- αιθέρια έλαια,
- αλκοολούχα ποτά υπό τον όρο ότι η αιθυλική αλκοόλη που χρησιμοποιείται για την παραγωγή τους είναι αποκλειστικά γεωργικής προέλευσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Μέρος I: Κανόνες φυτικής παραγωγής

Πέραν των κανόνων παραγωγής που ορίζονται στα άρθρα 7 έως 10, οι κανόνες που ορίζονται στο παρόν μέρος εφαρμόζονται στη βιολογική φυτική παραγωγή.

1. Γενικές απαιτήσεις

- 1.1. Απαγορεύεται η υδροπονική παραγωγή, η οποία συνιστά μέθοδο καλλιέργειας φυτών με τις ρίζες τους μόνο μέσα σε θρεπτικό διάλυμα ή σε αδρανές μέσο στο οποίο προστίθεται θρεπτικό διάλυμα.
- 1.2. Όλες οι εφαρμοζόμενες τεχνικές φυτικής παραγωγής αποτρέπουν ή ελαχιστοποιούν τη συμβολή στη μόλυνση του περιβάλλοντος.
- 1.3. Μετατροπή
 - 1.3.1. Για να μπορούν να θεωρούνται βιολογικά τα φυτά και τα φυτικά προϊόντα πρέπει να έχουν εφαρμοστεί στα αγροτεμάχια οι κανόνες παραγωγής που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό για μια περίοδο μετατροπής τουλάχιστον δύο ετών πριν από τη σπορά, ή, στην περίπτωση των λιβαδιών ή πολυετών καλλιεργειών χορτονομής, τουλάχιστον δύο έτη πριν από τη χρησιμοποίησή τους ως ζωοτροφών οργανικής παραγωγής, ή, στην περίπτωση πολυετών καλλιεργειών εκτός από τις καλλιέργειες κτηνοτροφικών φυτών, τουλάχιστον τρία έτη πριν από την πρώτη συγκομιδή βιολογικών προϊόντων.
 - 1.3.2. Η αρμόδια αρχή μπορεί να αποφασίσει, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όταν το έδαφος έχει μολυνθεί από προϊόντα μη εγκεκριμένα για βιολογική παραγωγή, να παρατείνει τη διάρκεια της προβλεπόμενης στο σημείο 1.3.1 περιόδου μετατροπής.
 - 1.3.3. Στην περίπτωση χρήσης προϊόντος που δεν έχει εγκριθεί για βιολογική παραγωγή, η αρμόδια αρχή απαιτεί νέα περίοδο μετατροπής, σύμφωνα με το σημείο 1.3.1.

Η περίοδος αυτή μπορεί να μειωθεί στις κάτωθι δύο περιπτώσεις:

- α) χρήση προϊόντος μη εγκεκριμένου για βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο υποχρεωτικού μέτρου εξάλειψης βλαβερών οργανισμών ή ζιζανίων, περιλαμβανομένων οργανισμών καραντίνας ή χωροκατακτητικών ειδών, το οποίο επιβάλλεται από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους·
 - β) χρήση προϊόντος που δεν έχει εγκριθεί για βιολογική παραγωγή στο πλαίσιο επιστημονικών δοκιμών εγκεκριμένων από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους.
- 1.3.4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα σημεία 1.3.2 και 1.3.3, η διάρκεια της περιόδου μετατροπής προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τους κάτωθι παράγοντες:
 - α) η διεργασία αποδόμησης του εν λόγω προϊόντος διασφαλίζει ότι, στο τέλος της περιόδου μετατροπής, το επίπεδο των υπολειμμάτων στο έδαφος και, στην περίπτωση πολυετούς καλλιέργειας, στο φυτό θα είναι ασήμαντο·
 - β) η συγκομιδή μετά τη χρησιμοποίηση του φυτοφαρμάκου δεν είναι δυνατόν να πωληθεί με ένδειξη βιολογικής παραγωγής.
 - 1.3.5. Οι ειδικοί κανόνες μετατροπής γαιών για την παραγωγή βιολογικών ζωικών προϊόντων είναι οι εξής:

1. 3. 5. 1. Οι κανόνες μετατροπής εφαρμόζονται σε ολόκληρη την έκταση της μονάδας παραγωγής στην οποία παράγονται ζωοτροφές.
1. 3. 5. 2. Παρά τα προβλεπόμενα στο σημείο 1.3.5.1, η περίοδος μετατροπής μπορεί να μειωθεί σε ένα έτος για τους βοσκότοπους και τους υπαίθριους χώρους που χρησιμοποιούνται από μη φυτοφάγα είδη ζώων.
- 1. 4.** Προέλευση των φυτών, περιλαμβανομένου του φυτικού αναπαραγωγικού υλικού
- 1.4.1. Για την παραγωγή φυτών και φυτικών προϊόντων χρησιμοποιείται μόνο φυτικό αναπαραγωγικό υλικό βιολογικής παραγωγής. Προς τούτο, το φυτό που προορίζεται για την παραγωγή φυτικού αναπαραγωγικού υλικού και, κατά περίπτωση, το μητρικό φυτό θα πρέπει να έχουν παραχθεί σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό επί τουλάχιστον μία γενεά ή, στην περίπτωση των πολυετών καλλιεργειών, επί τουλάχιστον μία γενεά κατά τη διάρκεια δύο καλλιεργητικών περιόδων.
- 1.4.2. Χρήση φυτικού αναπαραγωγικού υλικού μη βιολογικής παραγωγής
- Φυτικό αναπαραγωγικό υλικό μη βιολογικής παραγωγής μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο όταν προέρχεται από μονάδα παραγωγής υπό μετατροπή σε βιολογική παραγωγή ή μόνο εφόσον συντρέχουν λόγοι που εξυπηρετούν την έρευνα, τις δοκιμές μικρής κλίμακας ή λόγοι διατήρησης γενετικών πόρων που έχουν εγκριθεί από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους.
- 1. 5.** Διαχείριση και λίπανση του εδάφους
1. 5. 1. Η βιολογική φυτική παραγωγή χρησιμοποιεί τεχνικές άροσης και καλλιέργειας που διατηρούν ή αυξάνουν τις οργανικές ύλες του εδάφους, βελτιώνουν τη σταθερότητα και τη βιοποικιλότητά του και αποτρέπουν τη συμπίεση και τη διάβρωσή του.
- 1.5.2. Η γονιμότητα και η βιολογική δραστικότητα του εδάφους διατηρούνται και βελτιώνονται με πολυετή αμειψισπορά που περιλαμβάνει ψυχανθή και άλλες καλλιέργειες χλωρής λίπανσης, και με τη διασπορά κόπρου ζώων ή οργανικών υλών, αμοφέρων κατά προτίμηση λιπασματοποιημένων, από βιολογική παραγωγή.
- 1.5.3. Όταν οι διατροφικές ανάγκες των φυτών δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν με τα μέτρα τα οποία προβλέπονται στα σημεία 1.5.1 και 1.5.2, μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο λιπάσματα και βελτιωτικά του εδάφους που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19 και μόνο στον βαθμό που είναι απαραίτητα.
- 1.5.4. Η συνολική ποσότητα ζωικής κόπρου, όπως ορίζεται στην οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου¹, η οποία διασπείρεται στη γεωργική εκμετάλλευση, δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 170 χιλιόγραμμα αζώτου ετησίως ανά εκτάριο χρησιμοποιούμενης γεωργικής γης. Το όριο αυτό ισχύει μόνο για τη χρήση κόπρου αγροκτήματος, αποξηραμένης κόπρου αγροκτήματος και αφυδατωμένης κόπρου πουλερικών, κομποστοποιημένων ζωικών περιττωμάτων, περιλαμβανομένων της κόπρου πουλερικών, της κομποστοποιημένης ζωικής κόπρου και των υγρών ζωικών περιττωμάτων.
- 1.5.5. Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις βιολογικής παραγωγής μπορούν να συνάπτουν γραπτές συμφωνίες συνεργασίας αποκλειστικά με άλλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις και επιχειρήσεις οι οποίες συμμορφώνονται με τους κανόνες βιολογικής παραγωγής, με σκοπό τη διασπορά πλεονάζουσας κόπρου βιολογικής παραγωγής. Το ανώτατο

¹ Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1).

όριο που αναφέρεται στο σημείο 1.5.4 υπολογίζεται βάσει του συνόλου των μονάδων βιολογικής παραγωγής που συμμετέχουν σε αυτή τη συνεργασία.

1. 5. 6. Επιτρέπεται η χρήση παρασκευασμάτων μικροοργανισμών για τη βελτίωση της συνολικής κατάστασης του εδάφους ή της διαθεσιμότητας θρεπτικών ουσιών στο έδαφος ή στις καλλιέργειες.
1. 5. 7. Για την ενεργοποίηση των οργανικών λιπασμάτων επιτρέπεται η χρήση κατάλληλων παρασκευασμάτων με βάση φυτά ή παρασκευασμάτων μικροοργανισμών.
1. 5. 8. Δεν χρησιμοποιούνται ανόργανα αζωτούχα λιπάσματα.

1. 6. Διαχείριση βλαβερών οργανισμών και ζιζανίων

1. 6. 1. Η πρόληψη των ζημιών που προκαλούνται από βλαβερούς οργανισμούς και ζιζάνια βασίζεται πρωτίστως:

- στην προστασία από τους φυσικούς εχθρούς,
- στην επιλογή ειδών, ποικιλιών και ετερογενούς υλικού,
- στην αμειψισπορά,
- στις καλλιεργητικές τεχνικές, όπως ο υποκαπνισμός με βιολογικά μέσα, και
- σε θερμικές διεργασίες, όπως η έκθεση στην ηλιακή ακτινοβολία και η αβαθής επεξεργασία του εδάφους με ατμό (έως μέγιστο βάθος 10 εκατοστών).

1. 6. 2. Όταν δεν είναι δυνατή η επαρκής προστασία των φυτών από βλαβερούς οργανισμούς με τη λήψη των μέτρων τα οποία προβλέπονται στο σημείο 1.6.1 ή σε περίπτωση που έχει εντοπιστεί απειλή για τις καλλιέργειες, μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο προϊόντα που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19 και μόνο στον βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο.

- 1.6.3. Οι παγίδες ή διανομείς προϊόντων, με εξαίρεση τις συσκευές φερομόνης, αποτρέπουν την έκλυση των ουσιών στο περιβάλλον και την επαφή των ουσιών με τις καλλιέργειες. Μετά τη χρήση, οι παγίδες συλλέγονται και διατίθενται με ασφάλεια.

1. 7. Προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης

Για σκοπούς καθαρισμού και απολύμανσης χρησιμοποιούνται μόνο προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης για τη φυτική παραγωγή που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19.

2. Απαιτήσεις για συγκεκριμένα φυτά ή φυτικά προϊόντα

2. 1. Κανόνες για την παραγωγήμανιταριών

Για την παραγωγή μανιταριών επιτρέπεται η χρησιμοποίηση υποστρωμάτων εδάφους, εφόσον αυτά αποτελούνται μόνο από τα ακόλουθα συστατικά:

- α) κόπρος αγροκτήματος και ζωικά περιττώματα:
 - i) είτε από γεωργικές εκμεταλλεύσεις που εφαρμόζουν τους κανόνες βιολογικής παραγωγής· ή
 - ii) εκείνα που αναφέρονται στο σημείο 1.5.3, μόνο όταν το αναφερόμενο στο σημείο i) προϊόν δεν είναι διαθέσιμο και υπό τον όρο ότι η εν λόγω κόπρος αγροκτήματος ή τα περιττώματα ζώων δεν υπερβαίνουν το 25 %

του βάρους των συνολικών συστατικών του υποστρώματος, εκτός από το υλικό επικάλυψης και πρόσθετο νερό, πριν από την κομποστοποίηση·

- β) προϊόντα γεωργικής προέλευσης, εκτός από εκείνα που αναφέρονται στο στοιχείο α), από γεωργικές εκμεταλλεύσεις που εφαρμόζουν τους κανόνες βιολογικής παραγωγής·
- γ) τύρφη που δεν έχει υποστεί χημική επεξεργασία·
- δ) ξύλο που δεν έχει υποστεί επεξεργασία με χημικά προϊόντα μετά την υλοτόμηση·
- ε) ανόργανα προϊόντα που αναφέρονται στο σημείο 1.5.3, νερό και χώμα.

2. 2. Κανόνες σχετικά με τη συλλογή άγριων φυτών

Η συλλογή άγριων φυτών που φύονται φυσιολογικά σε φυσικούς χώρους, δάση και γεωργικές εκτάσεις και μερών των φυτών αυτών, θεωρείται βιολογική παραγωγή, υπό τον όρο ότι:

- α) για τουλάχιστον μία τριετία πριν από τη συλλογή, δεν είχαν χρησιμοποιηθεί στις εν λόγω εκτάσεις άλλα προϊόντα πλην εκείνων που έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές δυνάμει του άρθρου 19·
- β) η συλλογή δεν θίγει τη σταθερότητα του φυσικού ενδιαιτήματος ή τη διατήρηση των ειδών στην περιοχή συλλογής.

Μέρος II: Κανόνες ζωικής παραγωγής

Πέραν των κανόνων παραγωγής που ορίζονται στα άρθρα 7, 8, 9 και 11, οι κανόνες που ορίζονται στο παρόν μέρος εφαρμόζονται στη ζωική παραγωγή.

1. Γενικές απαιτήσεις

- 1.1. Απαγορεύεται η κτηνοτροφία κατά την οποία ο κάτοχος εκμετάλλευσης δεν έχει ιδιόκτητες εκτάσεις και δεν διαχειρίζεται γεωργική γη και δεν έχει συνάψει γραπτή συμφωνία συνεργασίας με άλλο κάτοχο εκμετάλλευσης.

1. 2. Μετατροπή

- 1. 2. 1. Η περίοδος μετατροπής αρχίζει το νωρίτερο όταν ο κάτοχος της εκμετάλλευσης κοινοποιήσει τη δραστηριότητά του στις αρμόδιες αρχές και υποβάλει την εκμετάλλευσή του στο σύστημα ελέγχου σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- 1. 2. 2. Οι περίοδοι μετατροπής για κάθε επιμέρους είδος ζωικής παραγωγής παρατίθενται στο σημείο 2.
- 1. 2. 3. Τα ζώα και τα ζωικά προϊόντα που παράγονται κατά την περίοδο μετατροπής δεν διατίθενται στην αγορά ως βιολογικά προϊόντα.
- 1. 2. 4. Τα ζώα και τα ζωικά προϊόντα μπορούν να θεωρηθούν βιολογικά κατά τη λήξη της περιόδου μετατροπής σε περίπτωση ταυτόχρονης μετατροπής ολόκληρης της μονάδας παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των ζώων, των βοσκοτόπων ή της γης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζωοτροφής.
- 1. 3. Προέλευση των ζώων
- 1. 3. 1. Τα ζώα βιολογικής εκτροφής γεννιούνται και εκτρέφονται σε βιολογικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

1. 3. 2. Τα ζώα που ζουν στη γεωργική εκμετάλλευση στην αρχή της περιόδου μετατροπής καθώς και τα προϊόντα τους, μπορούν να θεωρούνται βιολογικά εφόσον τηρείται η εφαρμοστέα περίοδος μετατροπής που αναφέρεται στο σημείο 2.
1. 3. 3. Αναφορικά με την αναπαραγωγή των ζώων βιολογικής εκτροφής:
 - α) η αναπαραγωγή γίνεται με φυσικές μεθόδους· ωστόσο, επιτρέπεται η τεχνητή σπερματέγχυση·
 - β) η αναπαραγωγή δεν υποβοηθείται με αγωγή με ορμόνες ή παρόμοιες ουσίες, εκτός εάν χρησιμοποιούνται ως μορφή κτηνιατρικής θεραπευτικής αγωγής, σε μεμονωμένα ζώα·
 - γ) άλλες μορφές τεχνητής αναπαραγωγής, όπως η κλωνοποίηση και η εμβρυομεταφορά, δεν χρησιμοποιούνται·
 - δ) επιλέγονται οι κατάλληλες φυλές και η επιλογή των φυλών συμβάλλει επίσης στην αποφυγή των ταλαιπωριών και της ανάγκης ακρωτηριασμού των ζώων·
1. 3. 4. Κατά την επιλογή φυλών ή τύπων ζώων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ικανότητα προσαρμογής τους στις τοπικές συνθήκες –χωρίς να επηρεάζεται η καλή τους μεταχείριση–, η ζωτικότητα τους και η αντοχή τους σε ασθένειες. Ακόμη, πρέπει να επιλέγονται φυλές ή τύποι ζώων κατά τρόπο που να αποφεύγονται ειδικές ασθένειες ή προβλήματα υγείας τα οποία συνδέονται με ορισμένες φυλές ή τύπους που χρησιμοποιούνται στην εντατική παραγωγή, όπως το σύνδρομο του στρες των χοίρων, το σύνδρομο PSE (ωχρότητα, μαλακότητα, εξίδρωση), το σύνδρομο αιφνίδιου θανάτου, οι αυτόματες αποβολές και η δυστοκία που απαιτεί καισαρική τομή. Προτιμώνται οι αυτόχθονες φυλές και τύποι ζώων.
- 1.3.5. Για αναπαραγωγικούς σκοπούς, μπορούν να εισάγονται σε γεωργική εκμετάλλευση ζώα που δεν έχουν εκτραφεί με βιολογική μέθοδο, όταν υφίσταται απειλή εξαφάνισης φυλών από την κτηνοτροφία, όπως αναφέρεται στο παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 της Επιτροπής² και σε αυτή την περίπτωση τα ζώα αυτών των φυλών δεν είναι υποχρεωτικό να είναι άτοκα.

1. 4. Διατροφή

1. 4. 1. Γενικές απαιτήσεις διατροφής

Αναφορικά με τη διατροφή εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) οι ζωοτροφές λαμβάνονται πρωτίστως από τη γεωργική εκμετάλλευση όπου διατηρούνται τα ζώα ή από άλλες βιολογικές εκμεταλλεύσεις στην ίδια περιοχή·
- β) τα ζώα τρέφονται με βιολογικές ζωοτροφές οι οποίες ανταποκρίνονται στις διατροφικές απαιτήσεις των ζώων στα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους. Απαγορεύεται η περιορισμένη σίτιση στη βιολογική εκτροφή ζώων·
- γ) απαγορεύεται η εκτροφή των ζώων υπό συνθήκες διατροφής ή άλλες που να συμβάλλουν στην ανάπτυξη αναιμίας·

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1974/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 368 της 23.12.2006, σ. 15.).

- δ) οι πρακτικές πάχυνσης πρέπει να είναι αναστρέψιμες σε οποιοδήποτε στάδιο της εκτροφής. Απαγορεύεται η καταναγκαστική διατροφή·
- ε) τα ζώα, εκτός των μελισσών, έχουν μόνιμη πρόσβαση σε βοσκότοπους ή ακατέργαστη χορτονομή·
- στ) δεν χρησιμοποιούνται αυξητικοί παράγοντες και συνθετικά αμινοξέα·
- ζ) τα θηλάζοντα ζώα τρέφονται κατά προτίμηση με μητρικό γάλα, για ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα·
- η) υλικά ζωοτροφών ανόργανης προέλευσης, πρόσθετες ύλες ζωοτροφών, ορισμένα προϊόντα που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων και βοηθητικά μέσα επεξεργασίας χρησιμοποιούνται μόνον εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές δυνάμει του άρθρου 19.

1. 4. 2. Βοσκή σε κοινά εδάφη και διαχείριση

1. 4. 2. 1. Τα ζώα βιολογικής εκτροφής επιτρέπεται να βόσκουν σε κοινόχρηστες γαίες υπό τον όρο ότι:

- α) η διαχείριση των κοινόχρηστων γαιών είναι απολύτως σύμφωνη με τον παρόντα κανονισμό·
- β) τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής που χρησιμοποιούν τις εν λόγω γαίες προέρχονται από σύστημα εκτροφής ισοδύναμο με αυτό που ορίζεται στα άρθρα 28 και 30 του κανονισμού αριθ. 1305/2013³·
- γ) τα ζωικά προϊόντα που παράγονται από ζώα βιολογικής εκτροφής, ενόσω χρησιμοποιούν τις εν λόγω γαίες δεν θεωρούνται προϊόντα βιολογικής κτηνοτροφίας, εκτός εάν είναι δυνατό να αποδειχθεί ότι υπήρξε επαρκής διαχωρισμός από τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής.

1. 4. 2. 2. Κατά την περίοδο της εποχικής μετακίνησης, τα ζώα επιτρέπεται να βόσκουν σε μη βιολογικές εκτάσεις όταν μετακινούνται πεζή από ένα βοσκότοπο σε άλλο. Επιτρέπεται η πρόσληψη μη βιολογικών ζωοτροφών, υπό τη μορφή βόσκησης χλόης ή άλλων φυτών, για μέγιστο διάστημα 35 ημερών που καλύπτει αμφότερες τις κατευθύνσεις μετακίνησης.

1. 4. 3. Ζωοτροφές σε μετατροπή

1. 4. 3. 1. Αναφορικά με τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε μετατροπή, ποσοστό μέχρι 15 % της συνολικής μέσης ποσότητας ζωοτροφών που χορηγείται στα ζώα μπορεί να προέρχεται από βόσκηση ή συγκομιδή μόνιμων βοσκοτόπων, από αγροτεμάχια με πολυετή κτηνοτροφικά φυτά ή από πρωτεϊνούχα φυτά που έχουν σπαρθεί στο πλαίσιο βιολογικής διαχείρισης των εκτάσεων κατά το πρώτο έτος της μετατροπής τους, υπό τον όρο ότι αποτελούν μέρος της εκμετάλλευσης. Ζωοτροφές από αγροτεμάχια κατά το πρώτο έτος μετατροπής τους δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή μεταποιημένων βιολογικών ζωοτροφών. Όταν χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα ζωοτροφές σε μετατροπή και ζωοτροφές από αγροτεμάχια κατά το πρώτο έτος της μετατροπής τους, το συνδυασμένο συνολικό

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 487).

ποσοστό των ζωοτροφών αυτών δεν πρέπει να υπερβαίνει τα ανώτατα ποσοστά που καθορίζονται στο σημείο 1.4.3.2.

1. 4. 3. 2. Για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις βιολογικής παραγωγής, μέχρι το 20 % της σύστασης των σιτηρεσίων, κατά μέσο όρο, επιτρέπεται να περιέχει ζωοτροφές σε μετατροπή, ήτοι ζωοτροφές από το δεύτερο έτος της μετατροπής. Για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε μετατροπή, όταν οι ζωοτροφές σε μετατροπή προέρχονται από την ίδια την εκμετάλλευση, το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί σε 100 %.

1. 4. 3. 3. Τα αναφερόμενα στα σημεία 1.4.3.1 και 1.4.3.2 αριθμητικά στοιχεία υπολογίζονται ετησίως σε ποσοστά επί τοις εκατό επί της ξηράς ουσίας ζωοτροφών φυτικής προέλευσης.

1. 4. 4. Χρήση ορισμένων υλικών και ουσιών στις ζωοτροφές

Κατά τη μεταποίηση βιολογικών ζωοτροφών και τη διατροφή ζώων βιολογικής εκτροφής επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μόνο βιολογικά υλικά ζωοτροφών ζωικής προέλευσης και υλικά και πρόσθετα ζωοτροφών που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19.

1. 5. Προστασία της υγείας

1. 5. 1. Πρόληψη ασθενειών

1.5.1.1. Η πρόληψη των ασθενειών βασίζεται στην επιλογή φυλών και τύπων ζώων, στις κτηνοτροφικές διαχειριστικές πρακτικές, σε υψηλής ποιότητας ζωοτροφές και σωματική άσκηση, στην ενδεδειγμένη πυκνότητα των ζώων και σε επαρκείς και κατάλληλους χώρους στέγασης, στους οποίους επικρατούν υγιεινές συνθήκες.

1. 5. 1. 2. Επιτρέπεται η χρήση ανοσολογικών κτηνιατρικών φαρμάκων.

1. 5. 1. 3. Απαγορεύεται η προληπτική χρήση αλλοπαθητικών συνθετικών χημικών κτηνιατρικών φαρμάκων ή αντιβιοτικών.

1. 5. 1. 4. Απαγορεύεται η χρήση ουσιών για την προώθηση της ανάπτυξης ή της παραγωγής, (περιλαμβανομένων αντιβιοτικών, κοκκιδιοστατικών και άλλων τεχνητών βοηθημάτων για την προώθηση της ανάπτυξης), καθώς και η χρήση ορμονών ή παρόμοιων ουσιών για τον έλεγχο της αναπαραγωγής ή για άλλους σκοπούς (π.χ. πρόκληση ή συγχρονισμός οίστρου).

1. 5. 1. 5. Όταν τα ζώα προέρχονται από μονάδες μη βιολογικής εκτροφής, εφαρμόζονται ειδικά μέτρα, όπως διαγνωστικές εξετάσεις ή περίοδοι καραντίνας, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες.

1. 5. 1. 6. Για σκοπούς καθαρισμού και απολύμανσης κτηρίων και εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται για την εκτροφή ζώων χρησιμοποιούνται μόνο τα προϊόντα καθαρισμού και απολύμανσης που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19.

1. 5. 1. 7. Οι χώροι, οι κλωβοί, ο εξοπλισμός και τα εργαλεία πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται κατάλληλα, ώστε να προλαμβάνονται οι επιμολύνσεις και η ανάπτυξη παθογόνων οργανισμών. Τα κόπρανα, τα ούρα και οι αχρησιμοποίητες ζωοτροφές πρέπει να απομακρύνονται όσο συχνά απαιτείται για να ελαχιστοποιούνται οι οσμές και να αποτρέπεται η προσέλκυση εντόμων ή τρωκτικών. Τα τρωκτικοκτόνα (που πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο μέσα σε παγίδες) και τα προϊόντα που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή

δυνάμει του άρθρου 19, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την εξάλειψη εντόμων και άλλων βλαβερών οργανισμών στα κτήρια και τις άλλες εγκαταστάσεις στέγασης των ζώων.

1. 5. 2. Κτηνιατρική αγωγή

1. 5. 2. 1. Όταν, παρά τα προληπτικά μέτρα για τη διασφάλιση της υγείας των ζώων, τα ζώα ασθενούν ή τραυματίζονται, πρέπει να τους παρέχονται αμέσως φροντίδες.

1.5.2.2. Οι ασθένειες αντιμετωπίζονται αμέσως, ώστε να αποφεύγεται η ταλαιπωρία των ζώων· όταν είναι απαραίτητο, υπό αυστηρές προϋποθέσεις και υπ' ευθύνη κτηνιάτρου, επιτρέπεται η χρήση αλλοπαθητικών χημικών συνθετικών κτηνιατρικών φαρμάκων, μεταξύ άλλων και αντιβιοτικών, εάν αντενδείκνυται η χρήση φυτοθεραπευτικών, ομοιοπαθητικών και λοιπών προϊόντων. Πρέπει ιδίως να καθοριστούν οι περιορισμοί όσον αφορά τις θεραπευτικές αγωγές και τον χρόνο αναμονής.

1. 5. 2. 3. Πρέπει να προτιμώνται υλικά ζωοτροφών ανόργανης προέλευσης και διατροφικές πρόσθετες ύλες που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19 καθώς και φυτοθεραπευτικά και ομοιοπαθητικά προϊόντα αντί των συνθετικών χημικών αλλοπαθητικών κτηνιατρικών φαρμάκων, περιλαμβανομένων των αντιβιοτικών, υπό τον όρο ότι έχουν αποτελεσματική θεραπευτική δράση για το συγκεκριμένο ζωικό είδος και την ασθένεια για την οποία χορηγούνται.

1. 5. 2. 4. Με εξαίρεση τους εμβολιασμούς, τις αντιπαρασιτικές αγωγές και τα υποχρεωτικά προγράμματα εκρίζωσης ασθενειών, όταν ένα ζώο ή ομάδα ζώων υποβάλλονται σε περισσότερες από τρεις θεραπευτικές αγωγές με αλλοπαθητικά χημικά συνθετικά κτηνιατρικά φάρμακα, περιλαμβανομένων των αντιβιοτικών, σε διάστημα 12 μηνών, ή σε περισσότερες από μία θεραπευτικές αγωγές, εάν ο παραγωγικός κύκλος ζωής τους είναι μικρότερος του ενός έτους, απαγορεύεται αυτά τα ζώα ή τα προϊόντα που παράγονται από αυτά να πωλούνται ως βιολογικά προϊόντα, και τα ζώα υπόκεινται στις προβλεπόμενες στα σημεία 1.2 και 2 περιόδους μετατροπής.

1. 5. 2. 5. Ο χρόνος αναμονής μεταξύ της τελευταίας χορήγησης αλλοπαθητικών κτηνιατρικών φαρμάκων σε ένα ζώο υπό κανονικές συνθήκες χρήσης και της παραγωγής βιολογικώς παραγόμενων τροφίμων από τα ζώα αυτά πρέπει να είναι διπλάσιος από τον χρόνο αναμονής ο οποίος ορίζεται στο άρθρο 11 της οδηγίας 2001/82/ΕΚ ή, σε περίπτωση που ο χρόνος αυτός δεν προσδιορίζεται, είναι 48 ώρες.

1. 5. 2. 6. Επιτρέπονται οι θεραπευτικές αγωγές που επιβάλλονται βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας όσον αφορά την προστασία της υγείας του ανθρώπου και των ζώων.

1. 6. Συνθήκες στέγασης και κτηνοτροφικές πρακτικές

1. 6. 1. Η μόνωση, η θέρμανση και ο εξαερισμός του κτηρίου πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η κυκλοφορία του αέρα, το επίπεδο της σκόνης, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία της ατμόσφαιρας και η συγκέντρωση αερίων διατηρούνται εντός ορίων που διασφαλίζουν την καλή μεταχείριση των ζώων. Τα κτήρια πρέπει να επιτρέπουν τον φυσικό εξαερισμό και την είσοδο άφθονου φυσικού φωτός.

1. 6. 2. Η εξασφάλιση στέγασης για τα ζώα δεν είναι υποχρεωτική σε περιοχές με κατάλληλες κλιματικές συνθήκες που επιτρέπουν την υπαίθρια διαβίωση των ζώων. Τα ζώα έχουν μόνιμη πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους, κατά προτίμηση σε

βοσκότοπους, όποτε το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες και η κατάσταση του εδάφους, εκτός εάν επιβάλλονται περιορισμοί και υποχρεώσεις που σχετίζονται με την προστασία της υγείας του ανθρώπου και των ζώων βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας. Τα ζώα έχουν πρόσβαση σε υπόστεγα ή σκιερά μέρη για την προστασία τους από δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

- 1.6.3. Η πυκνότητα των ζώων εντός των κτηρίων πρέπει να εξασφαλίζει την άνεση, την καλή μεταχείριση και να ικανοποιεί τις ειδικές ανάγκες των ζώων που εξαρτώνται κυρίως από το είδος, τη φυλή και την ηλικία των ζώων. Πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες της συμπεριφοράς των ζώων που εξαρτώνται ιδίως από το μέγεθος της ομάδας και το φύλο των ζώων. Η πυκνότητα πρέπει να εξασφαλίζει ικανοποιητικές συνθήκες διαβίωσης των ζώων, παρέχοντάς τους επαρκή χώρο για να στέκονται στη φυσική τους όρθια στάση, να κινούνται, να ξαπλώνουν με ευκολία, να κυλιούνται, να περιποιούνται τον εαυτό τους, να παίρνουν όλες τις φυσικές τους στάσεις και να κάνουν όλες τις φυσικές τους κινήσεις, όπως να τεντώνονται και να πεταρίζουν.
- 1.6.4. Το ελάχιστο εμβαδόν των κτηρίων και των υπαίθριων χώρων και τα λοιπά χαρακτηριστικά στέγασης των διαφόρων ειδών και κατηγοριών ζώων καθορίζονται στα σημεία 2.1.4., 2.2.4., 2.3.4. και 2.4.5.
- 1.6.5. Οι υπαίθριοι χώροι μπορεί να είναι εν μέρει καλυμμένοι. Οι πυλωτές δεν θεωρούνται υπαίθριοι χώροι.
- 1.6.6. Ο συνολικός δείκτης πυκνότητας των ζώων δεν πρέπει να υπερβαίνει το όριο των 170 χιλιόγραμμων οργανικού αζώτου ετησίως ανά εκτάριο γεωργικής γης.
- 1.6.7. Για τον προσδιορισμό της κατάλληλης πυκνότητας των ζώων που αναφέρεται στο σημείο 1.6.6, οι αρμόδιες αρχές ορίζουν τις μονάδες ζωικού κεφαλαίου που ισοδυναμούν με το όριο που αναφέρεται στο σημείο 1.6.6, με βάση τα αριθμητικά στοιχεία που ορίζονται σε κάθε επιμέρους ειδική απαίτηση για τη ζωική παραγωγή.
- 1.7. Καλή μεταχείριση των ζώων
 - 1.7.1. Όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διατήρηση ζώων διαθέτουν τις απαραίτητες βασικές γνώσεις και δεξιότητες όσον αφορά την υγεία και τις ανάγκες καλής μεταχείρισης των ζώων.
 - 1.7.2. Οι κτηνοτροφικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της πυκνότητας και των συνθηκών στέγασης, εξασφαλίζουν την κάλυψη των αναγκών της ανάπτυξης, της φυσιολογίας και του έθνους των ζώων.
 - 1.7.3. Τα ζώα έχουν μόνιμη πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους, κατά προτίμηση σε βοσκότοπους, όποτε το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες και η κατάσταση του εδάφους, εκτός εάν επιβάλλονται περιορισμοί και υποχρεώσεις για την προστασία της υγείας του ανθρώπου και των ζώων βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας.
 - 1.7.4. Ο αριθμός των ζώων περιορίζεται με σκοπό την ελαχιστοποίηση της υπερβόσκησης, της κατασκαφής του εδάφους, της διάβρωσής του ή της ρύπανσης που προκαλείται από τα ζώα ή τη διασπορά της κόπρου τους.
 - 1.7.5. Όταν εφαρμόζονται το άρθρο 8 παράγραφος 5 και το σημείο 1.4.2.2 του παρόντος μέρους, τα ζώα βιολογικής εκτροφής διατηρούνται χωριστά από τα υπόλοιπα.
 - 1.7.6. Η πρόσδεση ή η απομόνωση των ζώων απαγορεύονται, εκτός εάν το υπαγορεύουν λόγοι ασφαλείας και προστασίας ή κτηνιατρικοί λόγοι για μεμονωμένα ζώα και για

περιορισμένο χρονικό διάστημα. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιτρέπουν σε πολύ μικρές εκμεταλλεύσεις να προβαίνουν σε πρόσδεση των βοοειδών, εάν δεν είναι δυνατό να διατηρούνται τα βοοειδή σε ομάδες που να ικανοποιούν τις ανάγκες της συμπεριφοράς τους, υπό τον όρο ότι έχουν πρόσβαση σε βοσκοτόπους κατά την περίοδο βοσκής και τουλάχιστον δύο φορές την εβδομάδα πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους όταν η βόσκηση δεν είναι δυνατή.

1. 7. 7. Η χρονική διάρκεια της μεταφοράς ζώων περιορίζεται στο ελάχιστο.
1. 7. 8. Η ταλαιπωρία των ζώων περιορίζεται στο ελάχιστο, σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους συμπεριλαμβανομένης της στιγμής της σφαγής.
1. 7. 9. Απαγορεύεται ο ακρωτηριασμός των ζώων.
1. 7. 10. Τα ζώα πρέπει να υποφέρουν όσο το δυνατόν λιγότερο με τη χορήγηση της κατάλληλης αναισθησίας και/ή αναλγησίας και η επέμβαση πρέπει να πραγματοποιείται μόνο στην πλέον κατάλληλη ηλικία από ειδικευμένο προσωπικό.
- 1.7.11. Ο χειρουργικός ευνουχισμός επιτρέπεται προκειμένου να διατηρηθεί η ποιότητα των προϊόντων και οι παραδοσιακές πρακτικές παραγωγής, αλλά μόνο με τη χορήγηση κατάλληλης αναισθησίας ή αναλγησίας και υπό τον όρο ότι η επέμβαση πραγματοποιείται μόνο στην πλέον κατάλληλη ηλικία από ειδικευμένο προσωπικό.
- 1.7.12. Η φόρτωση και εκφόρτωση ζώων πρέπει να πραγματοποιούνται χωρίς τη χρήση κανενός είδους ηλεκτρικής διέγερσης για τον εξαναγκασμό των ζώων. Απαγορεύεται η χρήση αλλοπαθητικών ηρεμιστικών πριν ή κατά τη μεταφορά.

2. Απαιτήσεις για συγκεκριμένα είδη ζωικού κεφαλαίου

2. 1. Εκτροφή βοοειδών και αιγοπροβάτων

2. 1. 1. Μετατροπή

Για να θεωρούνται βιολογικά τα βοοειδή, τα αιγοπρόβατα και τα προϊόντα αυτών, πρέπει να έχουν εφαρμοστεί οι κανόνες παραγωγής που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό για διάστημα τουλάχιστον:

- α) 12 μηνών στην περίπτωση των βοοειδών κρεατοπαραγωγής, και σε κάθε περίπτωση, για τουλάχιστον τα τρία τέταρτα της ζωής τους·
- β) έξι μηνών στην περίπτωση των αιγοπροβάτων και των ζώων γαλακτοπαραγωγής.

2. 1. 2. Διατροφή

Αναφορικά με τη διατροφή εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) τα βοοειδή και τα αιγοπρόβατα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε βοσκοτόπους για βοσκή όποτε το επιτρέπουν οι συνθήκες·
- β) παρά τα προβλεπόμενα στο στοιχείο α), τα αρσενικά βοοειδή ηλικίας άνω του ενός έτους πρέπει να έχουν πρόσβαση σε βοσκότοπο ή σε υπαίθριο χώρο·
- γ) σε περίπτωση που τα βοοειδή και τα αιγοπρόβατα έχουν πρόσβαση σε βοσκότοπο κατά την περίοδο βοσκής και το σύστημα χειμερινής στέγασης παρέχει ελευθερία κινήσεων στα ζώα, επιτρέπεται η εξαίρεση από την υποχρέωση εξασφάλισης υπαίθριων χώρων για τα ζώα κατά τους χειμερινούς μήνες·

- δ) εξαιρουμένης της περιόδου εποχικής διαχείμασης που αναφέρεται στο σημείο 1.4.2.2., τουλάχιστον το 90 % των ζωοτροφών πρέπει να προέρχεται από την ίδια την κτηνοτροφική μονάδα ή, όταν αυτό δεν είναι εφικτό, να παράγεται σε συνεργασία με άλλα αγροκτήματα βιολογικής παραγωγής στην ίδια περιοχή·
- ε) τα συστήματα εκτροφής των βοοειδών και των αιγοπροβάτων πρέπει να βασίζονται στη μέγιστη δυνατή χρήση βοσκής ανάλογα με τους διαθέσιμους βοσκότοπους στις διάφορες περιόδους του έτους. Τουλάχιστον 60 % της ξηράς ουσίας του ημερήσιου σιτηρέσιου των βοοειδών και των αιγοπροβάτων πρέπει να αποτελείται από χονδροαλεσμένη, νωπή ή αποξηραμένη ή ενσιρωμένη ζωοτροφή. Αυτό το ποσοστό μπορεί να μειωθεί σε 50 % για τα ζώα γαλακτοπαραγωγής για μέγιστη περίοδο τριών μηνών στην αρχή της γαλακτοπαραγωγής.
- στ) όλα τα θηλάζοντα βοοειδή και αιγοπρόβατα πρέπει να τρέφονται κατά προτίμηση με μητρικό γάλα για περίοδο τουλάχιστον τριών μηνών για τα βοοειδή και 45 ημερών για τα αιγοπρόβατα.

2. 1. 3. Ειδικές συνθήκες στέγασης

Αναφορικά με τις συνθήκες στέγασης εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) το δάπεδο των χώρων στέγασης των βοοειδών και των αιγοπροβάτων πρέπει να είναι ομαλό, αλλά όχι ολισθηρό. Το μισό τουλάχιστον εμβαδόν του δαπέδου, όπως ορίζεται στον πίνακα για το ελάχιστο εμβαδόν για βοοειδή και αιγοπρόβατα που παρατίθεται στο σημείο 2.1.4., πρέπει να είναι συμπαγές, δηλαδή όχι υπό μορφή γρίλιας ή δικτυωτού.
- β) οι χώροι στέγασης πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με άνετο, καθαρό και στεγνό χώρο κατάκλισης/ανάπαυσης, επαρκών διαστάσεων, αποτελούμενο από στερεή κατασκευή χωρίς δάπεδο υπό μορφή γρίλιας. Ο χώρος ανάπαυσης πρέπει να περιέχει άφθονο στεγνό υλικό κατάκλισης με στρωμένη. Η στρωμένη πρέπει να περιλαμβάνει άχυρο ή άλλο κατάλληλο φυσικό υλικό. Η στρωμένη είναι δυνατό να βελτιώνεται και να εμπλουτίζεται με οποιοδήποτε ανόργανο προϊόν έχει εγκριθεί ως προϊόν λίπανσης ή βελτίωσης του εδάφους για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19·
- γ) παρά τα προβλεπόμενα στο στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 3 παράγραφος 1 και του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/119/EK του Συμβουλίου⁴, απαγορεύεται η στέγαση των μόσχων σε ατομικούς χώρους μετά την ηλικία της μίας εβδομάδας εκτός εάν το υπαγορεύουν κτηνιατρικοί λόγοι για μεμονωμένα ζώα και για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

2. 1. 4. Δείκτης πυκνότητας

Αναφορικά με τον αριθμό βοοειδών και αιγοπροβάτων ανά εκτάριο ισχύουν τα ακόλουθα όρια:

Κατηγορία ή είδος	Μέγιστος αριθμός ζώων ανά εκτάριο (ισοδύναμος με 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως)
-------------------	--

⁴ Οδηγία 2008/119/EK του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων (ΕΕ L 10 της 15.1.2009, σ. 7).

Μόσχοι για πάχυνση	5
Άλλα βοοειδή ηλικίας κάτω του ενός έτους	5
Αρσενικά βοοειδή ηλικίας ενός έως δύο ετών	3,3
Θηλυκά βοοειδή ηλικίας ενός έως δύο ετών	3,3
Αρσενικά βοοειδή ηλικίας δύο ετών και άνω	2
Δαμαλίδες για αναπαραγωγή	2,5
Δαμαλίδες για πάχυνση	2,5
Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής	2
Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής ακατάλληλες για εκμετάλλευση	2
Άλλες αγελάδες	2,5
Αίγες	13,3
Προβατίνες	13,3

Αναφορικά με το ελάχιστο εμβαδόν κλειστών και υπαίθριων χώρων και τα λοιπά χαρακτηριστικά στέγασης βοοειδών και αιγοπροβάτων ισχύουν τα κάτωθι:

	Κλειστοί χώροι (καθαρό εμβαδόν διαθέσιμο για τα ζώα)		Υπαίθριοι χώροι (χώροι άσκησης, χωρίς τους βοσκοτόπους)
	Ελάχιστο βάρος ζώντος ζώου (kg)	τ.μ./κεφαλή	τ.μ./κεφαλή
Βοοειδή αναπαραγωγής και πάχυνσης	μέχρι 100	1,5	1,1
	μέχρι 200	2,5	1,9
	μέχρι 350	4,0	3
	άνω των 350	5 και τουλάχιστον 1 τ.μ./100 kg	3,7 και τουλάχιστον 0,75 τ.μ./100 kg
Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής		6	4,5
Ταύροι αναπαραγωγής		10	30
Αιγοπρόβατα		1,5 ανά αιγοπρόβατο	2,5
		0,35 ανά αμνοερίφιο	2,5 με 0,5 ανά αμνοερίφιο

2. 2. Παραγωγή ιπποειδών

2. 2. 1. Μετατροπή

Για να θεωρούνται τα υποειδή και τα προϊόντα τους βιολογικά, πρέπει να έχουν εφαρμοστεί οι κανόνες παραγωγής που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό για περίοδο τουλάχιστον:

- α) 12 μηνών στην περίπτωση των υποειδών κρεατοπαραγωγής, και σε κάθε περίπτωση, για τουλάχιστον τα τρία τέταρτα της ζωής τους·
- β) έξι μηνών στην περίπτωση ζώων γαλακτοπαραγωγής.

2. 2. 2. Διατροφή

Αναφορικά με τη διατροφή εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) τα υποειδή πρέπει να έχουν πρόσβαση σε βοσκοτόπους για βοσκή όποτε το επιτρέπουν οι συνθήκες·
- β) σε περίπτωση που τα υποειδή έχουν πρόσβαση σε βοσκότοπο κατά την περίοδο βοσκής και το σύστημα χειμερινής στέγασης παρέχει ελευθερία κινήσεων στα ζώα, επιτρέπεται η εξαίρεση από την υποχρέωση εξασφάλισης υπαίθριων χώρων για τα ζώα κατά τους χειμερινούς μήνες·
- γ) εξαιρουμένης της περιόδου εποχικής διαχείμασης που αναφέρεται στο σημείο 1.4.2.2., τουλάχιστον το 90 % των ζωοτροφών πρέπει να προέρχεται από την ίδια την κτηνοτροφική μονάδα ή, όταν αυτό δεν είναι εφικτό, να παράγεται σε συνεργασία με άλλα αγροκτήματα βιολογικής παραγωγής στην ίδια περιοχή·
- δ) τα συστήματα εκτροφής των υποειδών πρέπει να βασίζονται στη μέγιστη δυνατή χρήση βοσκής ανάλογα με τους διαθέσιμους βοσκότοπους στις διάφορες περιόδους του έτους. Τουλάχιστον 60 % της ξηράς ουσίας του ημερήσιου σιτηρέσιου των υποειδών πρέπει να αποτελείται από χονδροαλεσμένη, νωπή ή αποξηραμένη ή ενσιρωμένη ζωοτροφή·
- ε) τα θηλάζοντα υποειδή τρέφονται κατά προτίμηση με μητρικό γάλα, για ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα τριών μηνών.

2. 2. 3. Ειδικές συνθήκες στέγασης

Αναφορικά με τις συνθήκες στέγασης εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) το δάπεδο των χώρων στέγασης των υποειδών πρέπει να είναι ομαλό αλλά όχι ολισθηρό. Το μισό τουλάχιστον εμβαδόν του δαπέδου, όπως ορίζεται στον πίνακα για το ελάχιστο εμβαδόν για υποειδή που παρατίθεται στο σημείο 2.2.4., πρέπει να είναι συμπαγές, δηλαδή όχι υπό μορφή γρίλιας ή δικτυωτού.
- β) οι χώροι στέγασης πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με άνετο, καθαρό και στεγνό χώρο κατάκλισης/ανάπαυσης, επαρκών διαστάσεων, αποτελούμενο από στερεή κατασκευή χωρίς δάπεδο υπό μορφή γρίλιας. Ο χώρος ανάπαυσης πρέπει να περιέχει άφθονο στεγνό υλικό κατάκλισης με στρωμνή. Η στρωμνή πρέπει να περιλαμβάνει άχυρο ή άλλο κατάλληλο φυσικό υλικό. Η στρωμνή είναι δυνατό να βελτιώνεται και να εμπλουτίζεται με οποιοδήποτε ανόργανο προϊόν έχει εγκριθεί ως προϊόν λίπανσης ή βελτίωσης του εδάφους για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19.

2. 2. 4. Δείκτης πυκνότητας

Αναφορικά με τον αριθμό υποειδών ανά εκτάριο ισχύει το κάτωθι όριο:

Κατηγορία ή είδος	Μέγιστος αριθμός ζώων ανά εκτάριο (ισοδύναμος με 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως)
Ιπποειδή ηλικίας άνω των 6 μηνών	2

Αναφορικά με το ελάχιστο εμβαδόν κλειστών και υπαίθριων χώρων και τα λοιπά χαρακτηριστικά στέγασης των ιπποειδών ισχύουν τα κάτωθι:

	Κλειστοί χώροι (καθαρό εμβαδόν διαθέσιμο για τα ζώα)		Υπαίθριοι χώροι (χώροι άσκησης, χωρίς τους βοσκοτόπους)
	Ελάχιστο βάρος ζώντος ζώου (kg)	τ.μ./κεφαλή	τ.μ./κεφαλή
Ιπποειδή αναπαραγωγής και πάχυνσης	μέχρι 100	1,5	1,1
	μέχρι 200	2,5	1,9
	μέχρι 350	4,0	3
	άνω των 350	5 και τουλάχιστον 1 τ.μ./100 kg	3,7 και τουλάχιστον 0,75 τ.μ./100 kg

2. 3. Παραγωγή χοίρων

2. 3. 1. Μετατροπή

Για να θεωρούνται οι χοίροι και τα προϊόντα αυτών βιολογικά, πρέπει να έχουν εφαρμοστεί οι κανόνες παραγωγής που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό για τουλάχιστον έξι μήνες.

2. 3. 2. Διατροφή

Αναφορικά με τη διατροφή εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- τουλάχιστον το 60 % των ζωοτροφών πρέπει να προέρχεται από την ίδια την κτηνοτροφική μονάδα ή, όταν αυτό δεν είναι εφικτό, να παράγεται στην ίδια περιοχή σε συνεργασία με άλλα αγροκτήματα ή επιχειρήσεις ζωοτροφών βιολογικής παραγωγής·
- οι θηλάζοντες χοίροι τρέφονται κατά προτίμηση με μητρικό γάλα, για ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα 40 ημερών·
- στο ημερήσιο σιτηρέσιο των χοίρων πρέπει να προστίθεται χονδροαλεσμένη, νωπή, αποξηραμένη ή ενσιρωμένη ζωοτροφή.

2. 3. 3. Ειδικές συνθήκες στέγασης

Αναφορικά με τις συνθήκες στέγασης εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- το δάπεδο των χώρων στέγασης των χοίρων πρέπει να είναι ομαλό αλλά όχι ολισθηρό. Το μισό τουλάχιστον εμβαδόν του δαπέδου, όπως ορίζεται στον πίνακα για το ελάχιστο εμβαδόν για χοίρους που παρατίθεται στο σημείο 2.3.4., πρέπει να είναι συμπαγές, δηλαδή όχι υπό μορφή γρίλιας ή δικτυωτού.

- β) οι χώροι στέγασης των χοίρων πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με άνετο, καθαρό και στεγνό χώρο κατάκλισης/ανάπαυσης, επαρκών διαστάσεων, αποτελούμενο από στερεή κατασκευή χωρίς δάπεδο υπό μορφή γρίλιας. Ο χώρος ανάπαυσης πρέπει να περιέχει άφθονο στεγνό υλικό κατάκλισης με στρωμνή. Η στρωμνή πρέπει να περιλαμβάνει άχυρο ή άλλο κατάλληλο φυσικό υλικό. Η στρωμνή είναι δυνατό να βελτιώνεται και να εμπλουτίζεται με οποιοδήποτε ανόργανο προϊόν έχει εγκριθεί ως προϊόν λίπανσης ή βελτίωσης του εδάφους για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19·
- γ) οι θηλυκοί χοίροι πρέπει να διατηρούνται σε ομάδες, εκτός από τα τελευταία στάδια της κύησης και κατά την περίοδο του θηλασμού·
- δ) απαγορεύεται η στέγαση χοιριδίων σε επίπεδα δάπεδα ή σε κλωβούς χοιριδίων·
- ε) οι χώροι άσκησης πρέπει να επιτρέπουν στους χοίρους να κοπρίζουν και να σκάβουν με το ρύγχος τους. Για να έχουν τη δυνατότητα τα ζώα να σκάβουν με το ρύγχος τους, μπορούν να χρησιμοποιούνται διάφορα υποστρώματα.

2. 3. 4. Δείκτης πυκνότητας

Αναφορικά με τον αριθμό χοίρων ανά εκτάριο ισχύουν τα κάτωθι όρια:

Κατηγορία ή είδος	Μέγιστος αριθμός ζώων ανά εκτάριο (ισοδύναμος με 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως)
Χοιρίδια	74
Θηλυκοί χοίροι αναπαραγωγής	6,5
Χοίροι πάχυνσης	14
Άλλοι χοίροι	14

Αναφορικά με το ελάχιστο εμβαδόν κλειστών και υπαίθριων χώρων και τα λοιπά χαρακτηριστικά στέγασης των χοίρων ισχύουν τα κάτωθι:

	Κλειστοί χώροι (καθαρό εμβαδόν διαθέσιμο για τα ζώα)		Υπαίθριοι χώροι (χώροι άσκησης, χωρίς τους βοσκοτόπους)
	Ελάχιστο βάρος ζώντος ζώου (kg)	τ.μ./κεφαλή	τ.μ./κεφαλή
Χοιρομητέρες με χοιρίδια ηλικίας έως 40 ημερών		7,5 ανά χοιρομητέρα	2,5
Χοίροι πάχυνσης	μέχρι 50	0,8	0,6
	μέχρι 85	1,1	0,8
	μέχρι 110	1,3	1
Χοιρίδια	άνω των 40 ημερών και μέχρι 30 kg	0,6	0,4

Χοίροι αναπαραγωγής		2,5 ανά θηλυκό	1,9
		6 ανά αρσενικό Εάν οι χώροι στέγασης χρησιμοποιούνται για φυσική οχεία: 10 τ.μ./αρσενικό χοίρο	8,0

2. 4. Παραγωγή πουλερικών

2. 4. 1. Μετατροπή

Για να θεωρηθούν τα πουλερικά και τα προϊόντα τους βιολογικά, πρέπει να έχουν εφαρμοστεί οι κανόνες παραγωγής που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό για διάστημα τουλάχιστον:

- α) 10 εβδομάδων για τα πουλερικά κρεατοπαραγωγής που έχουν εισαχθεί πριν από την τρίτη ημέρα της ζωής τους·
- β) έξι εβδομάδων στην περίπτωση πουλερικών ωοπαραγωγής.

2. 4. 2. Προέλευση πουλερικών

Τα πουλερικά πρέπει είτε να εκτρέφονται μέχρις ότου φτάσουν σε μια ελάχιστη ηλικία ή να προέρχονται από φυλές πουλερικών βραδείας ανάπτυξης, όπως ορίζονται από την αρμόδια αρχή. Όταν ο παραγωγός δεν χρησιμοποιεί φυλές πουλερικών βραδείας ανάπτυξης, η ελάχιστη ηλικία σφαγής είναι η ακόλουθη:

- α) 81 ημέρες για τα κοτόπουλα·
- β) 150 ημέρες για τα καπόνια·
- γ) 49 ημέρες για τις πάπιες Πεκίνου·
- δ) 70 ημέρες για τις θηλυκές πάπιες Βαρβαρίας·
- ε) 84 ημέρες για τις αρσενικές πάπιες Βαρβαρίας·
- στ) 92 ημέρες για τις κοινές πλατύρρυγχες πάπιες (Mallard)·
- ζ) 94 ημέρες για τις φραγκόκοτες·
- η) 140 ημέρες για τις αρσενικές γαλοπούλες και τις χήνες που προορίζονται για ψήσιμο (roasting geese)· και
- θ) 100 ημέρες για τις θηλυκές γαλοπούλες.

2. 4. 3. Διατροφή

Αναφορικά με τη διατροφή εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) τουλάχιστον το 60 % των ζωοτροφών πρέπει να προέρχεται από την ίδια την κτηνοτροφική μονάδα ή, όταν αυτό δεν είναι εφικτό, να παράγεται στην ίδια περιοχή σε συνεργασία με άλλα αγροκτήματα ή επιχειρήσεις ζωοτροφών βιολογικής παραγωγής·
- β) στο ημερήσιο σιτηρέσιο πρέπει να προστίθεται χονδροαλεσμένη, νωπή, αποξηραμένη ή ενσιρωμένη ζωοτροφή.

2. 4. 4. Ειδικές συνθήκες στέγασης

Αναφορικά με τις συνθήκες στέγασης εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) τα πουλερικά δεν πρέπει να διατηρούνται σε κλωβούς·
- β) τα νηκτικά πτηνά πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ρυάκι, τεχνητή λίμνη ή γούρνα όπου το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες και οι συνθήκες υγιεινής, ώστε να ικανοποιούνται οι ειδικές ανάγκες του είδους και οι απαιτήσεις καλής μεταχείρισης των ζώων· όπου δεν το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες, πρέπει να έχουν πρόσβαση σε νερό ώστε να μπορούν να βουτούν το κεφάλι και να καθαρίζουν το φτέρωμά τους·
- γ) τα πουλερικά πρέπει να έχουν πρόσβαση σε υπαίθριο χώρο τουλάχιστον κατά το ένα τρίτο της διάρκειας ζωής τους. Οι υπαίθριοι χώροι για τα πουλερικά πρέπει να καλύπτονται κυρίως με βλάστηση, να διαθέτουν εγκαταστάσεις προστασίας και να παρέχουν στα πουλερικά ευχερή πρόσβαση σε επαρκή αριθμό ποτιστρών·
- δ) όταν τα πουλερικά διατηρούνται σε κλειστούς χώρους λόγω περιορισμών ή υποχρεώσεων που επιβάλλονται βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας, πρέπει να έχουν διαρκή πρόσβαση σε επαρκείς ποσότητες ακατέργαστης χορτονομής και σε κατάλληλα υλικά για να ικανοποιούνται οι ηθολογικές ανάγκες τους·
- ε) οι χώροι στέγασης όλων των πουλερικών πρέπει να πληρούν τους ακόλουθους όρους:
 - i) τουλάχιστον το ένα τρίτο του εμβαδού του δαπέδου πρέπει να είναι συμπαγές, δηλαδή όχι σε μορφή γρίλιας ή δικτυωτού, και να καλύπτεται με στρωμένη από άχυρα, ροκανίδια, άμμο ή τύρφη·
 - ii) στους χώρους στέγασης των ωοπαραγωγών ορνίθων, ένα επαρκώς μεγάλο τμήμα του δαπέδου στο οποίο έχουν πρόσβαση οι όρνιθες πρέπει να είναι διαθέσιμο για τη συλλογή των περιττωμάτων των πτηνών·
 - iii) τα πουλερικά πρέπει να διαθέτουν κούρνιες μεγέθους και αριθμού ανάλογου προς το μέγεθος της ομάδας και των πτηνών, όπως ορίζεται στον πίνακα σχετικά με το ελάχιστο εμβαδόν κλειστών και υπαίθριων χώρων και τα λοιπά χαρακτηριστικά στέγασης για την παραγωγή πουλερικών που παρατίθενται στο σημείο 2.4.5·
 - iv) τα εξωτερικά όρια του χώρου στέγασης, δηλαδή συμπεριλαμβανομένης πιθανής πυλωτής, πρέπει να διαθέτουν ανοίγματα εισόδου/εξόδου μεγέθους επαρκούς για τα πτηνά, και συνολικού μήκους τουλάχιστον 4 μέτρων ανά 100 τετραγωνικά μέτρα εμβαδού του διαθέσιμου για τα πτηνά χώρου στέγασης. Όταν υπάρχει πυλωτή, τα εσωτερικά ανοίγματα μεταξύ του χώρου στέγασης και της πυλωτής πρέπει να είναι συνολικού μήκους 2 μέτρων ανά 100 τετραγωνικά μέτρα εμβαδού του χώρου στέγασης. Θα πρέπει να επιτρέπεται η 24ωρη πρόσβαση στην πυλωτή·
 - v) οι ορνιθώνες πρέπει να είναι κατασκευασμένοι κατά τρόπο που να επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση των πτηνών σε υπαίθριο χώρο, δηλαδή η μέγιστη απόσταση από οποιοδήποτε σημείο εντός του ορνιθώνα έως το πλησιέστερο εξωτερικό άνοιγμα δεν θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη των 15 μέτρων·
 - vi) τα πολυεπίπεδα συστήματα πρέπει να διαθέτουν κατά μέγιστο τρία επίπεδα χρησιμοποιήσιμης επιφάνειας, συμπεριλαμβανομένου του

ισόγειου επιπέδου. Μεταξύ επιπέδων ή ενδιάμεσων χώρων, όπως οι χώροι φωλιάσματος, δεν θα πρέπει να μεσολαβεί διάστημα μεγαλύτερο του ενός μέτρου. Θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα απομάκρυνσης των περιττωμάτων από τα ανώτερα επίπεδα μέσω αυτοματοποιημένου συστήματος·

- στ) ο φυσικός φωτισμός μπορεί να συμπληρώνεται με τεχνητά μέσα για να εξασφαλίζεται φωτισμός επί 16 το πολύ ώρες ημερησίως με οκτάωρη τουλάχιστον συνεχή νυκτερινή περίοδο ανάπαυσης χωρίς τεχνητό φωτισμό·
- ζ) τα κτήρια πρέπει να εκκενώνονται από τα ζώα μεταξύ της εκτροφής δύο παρτίδων πουλερικών. Στο ενδιάμεσο, τα κτήρια και ο εξοπλισμός τους πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται. Επιπλέον, μετά την εκτροφή κάθε παρτίδας πουλερικών, πρέπει να τηρείται κενό διάστημα, για χρονική περίοδο που θα προσδιορίζεται από τα κράτη μέλη, για τους υπαίθριους χώρους για να αναπτύσσεται βλάστηση. Οι απαιτήσεις αυτές δεν εφαρμόζονται όπου τα πουλερικά δεν εκτρέφονται σε παρτίδες, δεν κρατούνται σε ειδικούς υπαίθριους χώρους και κυκλοφορούν ελεύθερα όλη την ημέρα.

2. 4. 5. Δείκτης πυκνότητας

Αναφορικά με τον μέγιστο αριθμό ζώων ανά εκτάριο ισχύουν τα κάτωθι όρια:

Κατηγορία ή είδος	Μέγιστος αριθμός ζώων ανά εκτάριο (ισοδύναμος με 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως)
Πουλερικά πάχυνσης	580
Όρνιθες ωοπαραγωγής	230

Αναφορικά με το ελάχιστο εμβαδόν κλειστών και υπαίθριων χώρων και τα λοιπά χαρακτηριστικά στέγασης των πτηνών του είδους *Gallus gallus* ισχύουν τα κάτωθι:

	Πουλερικά αναπαραγωγής/ γεννήτορες	Νεαρά άτομα		Πτηνά πάχυνσης		Καρόνια	Όρνιθες ωοπαραγωγής
Ηλικία	Πτηνά αναπαραγωγής	Πουλάδες 0-8 εβδομάδων	Πουλάδες 9-18 εβδομάδων	Εναρκτήριο στάδιο 0-21 ημερών	Τελικό στάδιο 22 έως 81 ημερών	22-150 ημερών	Όρνιθες ωοπαραγωγής από 19 εβδομάδες
Δείκτης πυκνότητας σε κλειστούς χώρους (πτηνά ανά τ.μ. χρησιμοποιήσιμης επιφάνειας) για σταθερούς και κινητούς ορνιθώνες	6 πτηνά	24 πτηνά με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	15 πτηνά με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	20 πτηνά με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	10 πτηνά με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	10 πτηνά με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	6 πτηνά
Χώρος κούρνιας							18

(εκατοστόμετρο)							
Πρόσθετα όρια/τ.μ. ισόγειας επιφάνειας για πολυεπίπεδα συστήματα (περιλαμβανομένης της πωλωσης εάν εξασφαλίζεται 24ωρη πρόσβαση)	9 πτηνά	36 πτηνά εξαιρουμένης της επιφάνειας της πωλωσης	22 πτηνά	Κατά κανόνα άνευ εφαρμογής			9 πτηνά
Όρια μεγέθους σμήνους	3 000 περιλαμβανομένων των αρσενικών	10,000*	3,300	10,000*	4,800	2,500	3,000
Δείκτης πυκνότητας σε υπαίθριους χώρους (τ.μ./πτηνό) με την προϋπόθεση ότι τηρείται το όριο των 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως	4	1	4	1	4	4	4

* υπο-διαίρεσιμο για την παραγωγή 3x3000 ή 2x4800 παρτίδων

Αναφορικά με το ελάχιστο εμβαδόν κλειστών και υπαίθριων χώρων και τα λοιπά χαρακτηριστικά στέγασης άλλων πτηνών εκτός του είδους *Gallus gallus* ισχύουν τα κάτωθι:

	Γάλοι και γαλοπούλες		Χήνες	Πάπιες				Φραγκόκοτες
Είδος	Αρσενικός	Θηλυκή	Όλες	Πεκίνου	Αρσενική Βαρβαρίδες	Θηλυκή Βαρβαρίδες	Πρασινοκέφαλη πάπια	Όλες
Δείκτης πυκνότητας σε κλειστός χώρος (πτηνά ανά τ.μ. χρησιμοποιήσιμης επιφάνειας) για σταθερούς και κινητούς ορνιθώνες	10 με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	10 με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	10 με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	10 με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	10 με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	10 με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	10 με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο	10 με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά τετραγωνικό μέτρο
Χώρος	40	40	Κατά	Κατά	40	40	Κατά	20

κούρνιας (εκατοστόμετρο α)			κανόνα άνευ εφαρμογ ής	κανόνα άνευ εφαρμογή ς			κανόνα άνευ εφαρμογής	
Όρια μεγέθους σμήνους	2 500	2 500	2 500	4 000 θηλυκές 3 200 αρσενικές	3 200	4 000	3 200	5 200
Δείκτης πυκνότητας σε υπαίθριους χώρους (τ.μ./πτηνό) με την προϋπόθεση ότι τηρείται το όριο των 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως	10	10	15	4,5	4,5	4,5	4,5	4

2. 4. 6. Πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους

Αναφορικά με την πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) τα πουλερικά πρέπει να έχουν πρόσβαση σε υπαίθριο χώρο τουλάχιστον κατά το ένα τρίτο της διάρκειας ζωής τους. Ειδικότερα, θα πρέπει να παρέχεται διαρκής πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους κατά τη διάρκεια της ημέρας από όσο το δυνατόν μικρότερη ηλικία, εφόσον είναι πρακτικά εφικτό, όταν το επιτρέπουν η φυσική τους κατάσταση και οι συνθήκες, εκτός από την περίπτωση προσωρινών περιορισμών που επιβάλλονται βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας·
- β) οι υπαίθριοι χώροι για τα πουλερικά πρέπει να καλύπτονται κυρίως με βλάστηση απαρτιζόμενη από ευρύ φάσμα φυτών, να διαθέτουν εγκαταστάσεις προστασίας και να παρέχουν στα πουλερικά ευχερή πρόσβαση σε επαρκή αριθμό ποτιστρών. Η βλάστηση στους υπαίθριους χώρους πρέπει να συλλέγεται και να απομακρύνεται σε τακτικά διαστήματα, ώστε να μειώνονται οι πιθανότητες εμφάνισης πλεονάσματος θρεπτικών ουσιών. Οι υπαίθριοι χώροι δεν θα πρέπει να εκτείνονται πέρα από ακτίνα 150 μέτρων από το πλησιέστερο άνοιγμα του ορνιθώνα. Εντούτοις, επιτρέπεται επέκταση έως τα 350 μέτρα από το πλησιέστερο άνοιγμα του ορνιθώνα, υπό τον όρο ότι υπάρχει επαρκής αριθμός υπόστεγων και ποτιστρών που κατανέμονται ομοιόμορφα σε ολόκληρο τον υπαίθριο χώρο με τουλάχιστον τέσσερα υπόστεγα ανά εκτάριο·
- γ) υπό συνθήκες κατά τις οποίες είναι περιορισμένη η διαθέσιμη τροφή στην περιοχή ελεύθερης βοσκής λόγω π.χ. μακροχρόνιας χιονοκάλυψης ή περιόδων ανομβρίας, στη διατροφή των πουλερικών πρέπει να συμπεριλαμβάνεται πρόσθετη ακατέργαστη χορτονομή·
- δ) όταν τα πουλερικά διατηρούνται σε κλειστούς χώρους λόγω περιορισμών ή υποχρεώσεων που επιβάλλονται βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας, πρέπει να

έχουν διαρκή πρόσβαση σε επαρκείς ποσότητες ακατέργαστης χορτονομής και σε κατάλληλα υλικά για να ικανοποιούνται οι ηθολογικές ανάγκες τους·

2. 4. 7. Καλή μεταχείριση των ζώων

Απαγορεύεται η αποπτέρωση ζώων πουλερικών.

2. 5. Μελισσοκομία

2. 5. 1. Μετατροπή

Τα μελισσοκομικά προϊόντα είναι δυνατόν να πωλούνται με αναφορά στο βιολογικό τρόπο παραγωγής μόνο εφόσον οι κανόνες περί βιολογικής παραγωγής του παρόντος κανονισμού έχουν τηρηθεί επί τουλάχιστον ένα έτος.

Κατά την περίοδο μετατροπής το κερί πρέπει να αντικαθίσταται με κερί που προέρχεται από βιολογική μελισσοκομία.

2. 5. 2. Προέλευση των μελισσών

Πρέπει να προτιμάται η χρησιμοποίηση του είδους *Apis mellifera* και των τοπικών οικοτύπων του.

2. 5. 3. Διατροφή

Αναφορικά με τη διατροφή εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) στο τέλος της περιόδου παραγωγής, πρέπει να διατηρούνται στις κυψέλες επαρκή αποθέματα μελιού και γύρης για την επιβίωση των μελισσών τον χειμώνα·
- β) η τεχνητή διατροφή των πληθυσμών μελισσών επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση που απειλείται η επιβίωσή τους λόγω κλιματικών συνθηκών. Η εκτροφή πρέπει να πραγματοποιείται με βιολογικό μέλι, βιολογικό σιρόπι ζάχαρης ή βιολογική ζάχαρη.

2. 5. 4. Ειδικοί κανόνες πρόληψης ασθενειών και κτηνιατρικής αγωγής στη μελισσοκομία

Αναφορικά με την πρόληψη ασθενειών και την κτηνιατρική αγωγή εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) για την προστασία των πλαισίων, κυψελών και κηρηθρών, ιδίως έναντι βλαβερών οργανισμών, επιτρέπεται η χρήση μόνο τρωκτικοκτόνων (πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε παγίδες) και των προϊόντων που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19·
- β) επιτρέπεται η φυσική επεξεργασία για την απολύμανση των μελισσιών, όπως με ατμό ή γυμνή φλόγα·
- γ) η πρακτική της εξόντωσης του αρσενικού γόνου επιτρέπεται μόνο για την περιστολή της βαρροϊκής ακαρίασης (*Varroa destructor*)·
- δ) εάν, παρά τα προληπτικά μέτρα, οι πληθυσμοί των μελισσών ασθενήσουν ή μολυνθούν, πρέπει να υποβάλλονται άμεσα σε θεραπευτική αγωγή και επιτρέπεται να τοποθετούνται, εάν είναι απαραίτητο, σε μελισσοκομικές εγκαταστάσεις απομόνωσης·
- ε) επιτρέπεται η χρήση μυρμηκικού οξέος, γαλακτικού οξέος, οξικού οξέος και οξαλικού οξέος καθώς και μενθόλης, θυμόλης, ευκαλυπτόλης ή καμφοράς σε περιπτώσεις βαρροϊκής ακαρίασης (*Varroa destructor*)·

- στ) σε περίπτωση αγωγής με συνθετικά χημικά αλλοπαθητικά προϊόντα, οι πληθυσμοί μελισσών στους οποίους εφαρμόζεται η αγωγή πρέπει να απομονώνονται κατά τη διάρκεια της εν λόγω αγωγής και όλο το κερί πρέπει να αντικαθίσταται με κερί που προέρχεται από βιολογική μελισσοκομία. Στη συνέχεια, οι πληθυσμοί αυτοί υπόκεινται σε περίοδο μετατροπής διάρκειας ενός έτους που ορίζεται στο σημείο 2.5.1.
- ζ) το στοιχείο στ) δεν ισχύει για προϊόντα που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19.

2. 5. 5. Ειδικοί όροι για τους χώρους άσκησης της μελισσοκομίας

Αναφορικά με τους όρους για τους χώρους άσκησης εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) τα μελισσοκομεία εγκαθίστανται σε περιοχές που εξασφαλίζουν πηγές νέκταρος και γύρης οι οποίες συνίστανται κυρίως σε βιολογικές καλλιέργειες ή, ανάλογα με την περίπτωση, αυτοφυή βλάστηση ή δάση μη βιολογικής διαχείρισης ή καλλιέργειες στις οποίες εφαρμόζονται μόνον μέθοδοι περιορισμένων περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- β) τα μελισσοκομεία βρίσκονται σε επαρκή απόσταση από ενδεχόμενες πηγές μόλυνσης των μελισσοκομικών προϊόντων ή επιδείνωσης της υγείας των μελισσών.
- γ) τα μελισσοκομεία πρέπει να είναι εγκατεστημένα κατά τέτοιο τρόπο ώστε, σε ακτίνα 3 χιλιομέτρων από τη θέση του μελισσοκομείου, οι πηγές νέκταρος και γύρης να αποτελούνται κυρίως από βιολογικές καλλιέργειες ή αυτοφυή βλάστηση ή καλλιέργειες στις οποίες εφαρμόζονται μέθοδοι παραγωγής περιορισμένων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ισοδύναμες με αυτές που περιγράφονται στα άρθρα 28 και 30 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1305/2013 του Συμβουλίου οι οποίες δεν μπορούν να επηρεάσουν τον χαρακτηρισμό της μελισσοκομικής παραγωγής ως βιολογικής. Οι ανωτέρω απαιτήσεις δεν ισχύουν για περιοχές όπου δεν υπάρχει ανθοφορία ή όταν οι μέλισσες βρίσκονται σε διαχείμαση.
- δ) οι κυψέλες και τα υλικά που χρησιμοποιούνται στη μελισσοκομία πρέπει να κατασκευάζονται κατά βάση από φυσικά υλικά που δεν παρουσιάζουν κίνδυνο μόλυνσης του περιβάλλοντος ή των προϊόντων της μελισσοκομίας.

2. 5. 6. Ειδικοί κανόνες σχετικά με τις πρακτικές μελισσοκομίας

Αναφορικά με τις πρακτικές μελισσοκομίας εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) το κερί για τις νέες κηρήθρες πρέπει να προέρχεται από μονάδες βιολογικής παραγωγής.
- β) εντός των κυψελών χρησιμοποιούνται μόνο φυσικά προϊόντα όπως πρόπολη, κερί και φυτικά έλαια.
- γ) απαγορεύεται η χρήση συνθετικών χημικών αποθητικών κατά τη διάρκεια των ενεργειών συλλογής μελιού.
- δ) απαγορεύεται η χρήση κηρηθρών που περιέχουν γόνο για εξαγωγή μελιού.
- ε) η μελισσοκομία δεν θα θεωρείται βιολογική όταν ασκείται σε περιφέρειες ή περιοχές οι οποίες έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη ως περιφέρειες ή περιοχές στις οποίες δεν είναι δυνατό να ασκηθεί βιολογική μελισσοκομία.

2. 5. 7. Καλή μεταχείριση των ζώων

Αναφορικά με την καλή μεταχείριση των ζώων εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) η καταστροφή των μελισσών στις κηρήθρες ως πρακτική συνδεδεμένη με τη συγκομιδή των μελισσοκομικών προϊόντων απαγορεύεται·
- β) απαγορεύονται οι ακρωτηριασμοί όπως η κορυφοτομή των φτερών των βασιλισσών μελισσών.

Μέρος III: Κανόνες παραγωγής για τα φύκια και τα ζώα υδατοκαλλιέργειας

1. Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος:

- (1) ως «μονάδα υδατοκαλλιέργειας με κλειστό σύστημα ανακυκλοφορίας» νοείται μονάδα στην οποία πραγματοποιείται υδατοκαλλιέργεια εντός κλειστού περιβάλλοντος, στην ξηρά ή σε σκάφος, με ανακυκλοφορία των υδάτων και η οποία εξαρτάται από μόνιμη εξωτερική πηγή ενέργειας για τη σταθεροποίηση του περιβάλλοντος των ζώων υδατοκαλλιέργειας·
- (2) ως «ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές» νοούνται ανανεώσιμες, μη ορυκτές πηγές ενέργειας: αιολική, ηλιακή, γεωθερμική, κυματική, παλιρροϊκή, υδροηλεκτρική, αέρια υγειονομικής ταφής, αέρια από εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων και βιοαέρια·
- (3) ως «εκκολαπτήριο» νοείται τόπος αναπαραγωγής, εκκόλαψης και εκτροφής στα πρώτα στάδια της ζωής των ζώων υδατοκαλλιέργειας, ειδικότερα των ιχθύων με πτερύγια και των οστρακοειδών·
- (4) ως «ιχθυογεννητικός σταθμός»: τόπος όπου εφαρμόζεται ενδιάμεσο σύστημα παραγωγής, μεταξύ της εκκόλαψης και της τέλει ανάπτυξης. Το στάδιο του ιχθυογεννητικού σταθμού ολοκληρώνεται στο ένα τρίτο του κύκλου παραγωγής, με εξαίρεση τα είδη ιχθύων που υφίστανται προσαρμογές πριν από ανάδρομες μεταναστεύσεις (smoltification)·
- (5) ως «ρύπανση» νοείται η άμεση ή έμμεση εισαγωγή στο υδάτινο περιβάλλον ουσιών ή ενέργειας, όπως ορίζονται στην οδηγία 2000/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵ και στην οδηγία 2008/56/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶, στα ύδατα στα οποία εφαρμόζεται η καθεμία·
- (6) ως «πολυκαλλιέργεια» νοείται η εκτροφή δύο ή περισσότερων ειδών συνήθως από διαφορετικά τροφικά επίπεδα στην ίδια μονάδα καλλιέργειας·
- (7) ως «κύκλος παραγωγής» νοείται η διάρκεια ζωής ενός ζώου υδατοκαλλιέργειας ή φυκιού από το πρώτο στάδιο της ζωής (γονιμοποιημένα αυγά στην περίπτωση ζώων υδατοκαλλιέργειας) έως τη συγκομιδή·

⁵ Οδηγία 2000/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1).

⁶ Οδηγία 2008/56/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική) (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

- (8) ως «τοπικά εκτρεφόμενα είδη» νοούνται τα είδη τα οποία δεν είναι ξένα ούτε απόντα σε τοπικό επίπεδο δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 708/2007 του Συμβουλίου⁷, καθώς και τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα IV του εν λόγω κανονισμού·
- (9) ως «ιχθυοφόρτιση» νοείται το ζων βάρος των ζώων ιχθυοκαλλιέργειας ανά κυβικό μέτρο νερού σε οποιαδήποτε στιγμή του σταδίου της τέλει ανάπτυξης και, στην περίπτωση των πλατύψαρων και των γαρίδων, το βάρος ανά τετραγωνικό μέτρο επιφάνειας.

2. Γενικές απαιτήσεις

2. 1. Οι δραστηριότητες ασκούνται σε θέσεις οι οποίες δεν μπορούν να μολυνθούν από προϊόντα ή ουσίες που δεν έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή ή ρύπους που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τον βιολογικό χαρακτήρα των προϊόντων.
2. 2. Οι μονάδες βιολογικής και μη βιολογικής παραγωγής είναι κατάλληλα διαχωρισμένες και πληρούν τις ελάχιστες αποστάσεις διαχωρισμού που καθορίζονται από τα κράτη μέλη, όταν αυτές έχουν καθοριστεί. Τα σχετικά μέτρα διαχωρισμού βασίζονται στη φυσική κατάσταση, σε χωριστά συστήματα διανομής νερού, στις αποστάσεις, στην παλιρροϊκή ροή και στην ανάντη και κατάντη θέση της μονάδας βιολογικής παραγωγής. Η παραγωγή φυκιών δεν θεωρείται βιολογική όταν ασκείται σε τοποθεσίες ή σε περιοχές που έχουν καθοριστεί από τις αρχές των κρατών μελών ως τοποθεσίες ή περιοχές ακατάλληλες για βιολογική υδατοκαλλιέργεια ή βιολογική συλλογή φυκιών.
2. 3. Για όλες τις νέες δραστηριότητες που ζητείται να αναγνωριστούν ως βιολογική παραγωγή και από τις οποίες παράγονται πάνω από 20 τόνοι προϊόντων υδατοκαλλιέργειας ανά έτος, απαιτείται περιβαλλοντική εκτίμηση ανάλογη με τη μονάδα παραγωγής ώστε να εξακριβωθούν οι συνθήκες λειτουργίας της μονάδας και οι άμεσες περιβαλλοντικές και συναφείς επιπτώσεις της δραστηριότητάς της. Η επιχείρηση υποβάλλει την περιβαλλοντική εκτίμηση στη αρχή ή στον φορέα ελέγχου. Το περιεχόμενο της περιβαλλοντικής εκτίμησης βασίζεται στο παράρτημα IV της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸. Εάν η μονάδα έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο ισοδύναμης εκτίμησης, τότε η εν λόγω εκτίμηση επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί προς τον σκοπό αυτό.
2. 4. Η επιχείρηση υποβάλλει σχέδιο βιώσιμης διαχείρισης ανάλογο με τη μονάδα παραγωγής υδατοκαλλιέργειας και συλλογής φυκιών.
2. 5. Το σχέδιο, το οποίο επικαιροποιείται ετησίως, περιγράφει λεπτομερώς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της δραστηριότητας, την περιβαλλοντική παρακολούθηση και περιλαμβάνει κατάλογο των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών συνεπειών στο υδάτινο και χερσαίο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της απόρριψης θρεπτικών ουσιών στο περιβάλλον ανά κύκλο παραγωγής ή ανά έτος. Στο σχέδιο καταγράφονται η παρακολούθηση και η επισκευή του τεχνικού εξοπλισμού.

⁷ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 708/2007 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουνίου 2007, για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών (ΕΕ L 168 της 28.6.2007, σ. 1).

⁸ Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1).

2. 6. Οι επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και φυκιών καταρτίζουν, στο πλαίσιο του σχεδίου βιώσιμης διαχείρισης, χρονοδιάγραμμα μείωσης των αποβλήτων, το οποίο εφαρμόζεται από την αρχή των εργασιών. Εφόσον είναι δυνατό, η χρήση πλεονάζουσας θερμότητας περιορίζεται στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Για τη συλλογή φυκιών πραγματοποιείται εξαρχής εφάπαξ υπολογισμός βιομάζας.

3. Απαιτήσεις για τα φύκια

Επιπλέον των γενικών κανόνων παραγωγής που θεσπίζονται στα άρθρα 7, 8, 9 και 12 και κατά περίπτωση στο Τμήμα 2, για τη συλλογή και παραγωγή φυκιών εφαρμόζονται οι κανόνες που θεσπίζονται στο παρόν Τμήμα 3. Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται κατ' αναλογία στην παραγωγή όλων των πολυκύτταρων θαλάσσιων αλγών ή του φυτοπλαγκτόν και των μικροαλγών τα οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως τροφές για τα ζώα υδατοκαλλιέργειας.

3. 1. Μετατροπή

3. 1. 1. Η περίοδος μετατροπής για τις τοποθεσίες συλλογής φυκιών είναι έξι μήνες.
3. 1. 2. Η περίοδος μετατροπής για τις μονάδες καλλιέργειας φυκιών είναι είτε ένα εξάμηνο είτε ένας πλήρης κύκλος παραγωγής, όποια από τις δύο είναι μεγαλύτερη.
3. 1. 3. Κατά την περίοδο μετατροπής, η εκμετάλλευση υδατοκαλλιέργειας μπορεί να διαιρείται σε σαφώς χωριστές μονάδες, οι οποίες δεν εφαρμόζουν όλες βιολογική παραγωγή. Όσον αφορά την παραγωγή φυκιών, μπορούν να περιλαμβάνονται τα ίδια είδη, υπό τον όρο ότι υπάρχει ικανοποιητικός διαχωρισμός των μονάδων.

3. 2. Κανόνες παραγωγής για τα φύκια

3. 2. 1. Η συλλογή άγριων φυκιών και μερών αυτών, που αναπτύσσονται φυσιολογικά στη θάλασσα, θεωρείται ως βιολογική παραγωγή υπό τον όρο ότι:
- α) οι περιοχές ανάπτυξης είναι υψηλής οικολογικής κατάστασης, όπως ορίζεται στην οδηγία 2000/60/EK⁹, και δεν είναι ακατάλληλες για λόγους υγείας.
 - β) η συλλογή δεν θίγει σημαντικά τη σταθερότητα του φυσικού ενδιαιτήματος ή τη διατήρηση των ειδών στην περιοχή συλλογής.
3. 2. 2. Για να χαρακτηριστεί η καλλιέργεια των φυκιών ως βιολογική, πρέπει να πραγματοποιείται σε παράκτιες περιοχές των οποίων τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και τα χαρακτηριστικά υγείας είναι τουλάχιστον ισοδύναμα με εκείνα που περιγράφονται στο σημείο 3.2.1. στοιχείο α). Επιπλέον, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες παραγωγής:
- α) χρησιμοποιούνται βιώσιμες πρακτικές σε όλα τα στάδια παραγωγής, από τη συλλογή του νεαρού φυκιού έως τη συγκομιδή·
 - β) για τη διασφάλιση της διατήρησης ενός ευρέος αποθέματος νεαρών φυκιών, πρέπει να διεξάγεται τακτικά συλλογή νεαρών φυκιών στο φυσικό περιβάλλον για τον εμπλουτισμό του αποθέματος της ελεγχόμενης καλλιέργειας·

⁹ Οδηγία 2006/113/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή (EE L 376 της 27.12.2006, σ. 14).

- γ) απαγορεύεται η χρήση λιπασμάτων εκτός εγκαταστάσεων ελεγχόμενης καλλιέργειας και μόνο εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή προς τον σκοπό αυτό.

3. 3. Καλλιέργεια φυκιών

3. 3. 1. Στην καλλιέργεια φυκιών στη θάλασσα χρησιμοποιούνται μόνο φυσικά θρεπτικά συστατικά που υπάρχουν στο περιβάλλον ή προέρχονται από την παραγωγή ζώων βιολογικής υδατοκαλλιέργειας, και, κατά προτίμηση, βρίσκονται στη γύρω περιοχή ως τμήμα συστήματος πολυκαλλιέργειας.
3. 3. 2. Στις χερσαίες μονάδες, στις οποίες χρησιμοποιούνται εξωτερικές πηγές θρεπτικών ουσιών, τα επίπεδα των θρεπτικών ουσιών στα λύματα πρέπει να είναι αποδεδειγμένα τα ίδια ή χαμηλότερα απ' ό,τι στα εισρέοντα ύδατα. Μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο τα θρεπτικά στοιχεία φυτικής ή ορυκτής προέλευσης που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19.
3. 3. 3. Καταγράφεται η πυκνότητα καλλιέργειας ή η επιχειρησιακή ένταση, η οποία πρέπει να διατηρεί την ακεραιότητα του υδάτινου περιβάλλοντος, εξασφαλίζοντας ότι δεν σημειώνεται υπέρβαση της μέγιστης ποσότητας φυκιών την οποία μπορεί να αντέξει το περιβάλλον χωρίς αρνητικές επιπτώσεις.
3. 3. 4. Τα σχοινιά και ο λοιπός εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται για την καλλιέργεια φυκιών επαναχρησιμοποιούνται ή ανακυκλώνονται, εφόσον είναι δυνατό.

3. 4. Βιώσιμη συλλογή άγριων φυκιών

3. 4. 1. Για τη συλλογή φυκιών πραγματοποιείται εξαρχής εφάπαξ υπολογισμός βιομάζας.
3. 4. 2. Στη μονάδα ή στις εγκαταστάσεις τηρούνται λογιστικά βιβλία ώστε να μπορεί η επιχείρηση να αποδείξει και η αρχή ή ο φορέας ελέγχου να επαληθεύσουν ότι οι μηχανές συλλογής συλλέγουν μόνο άγρια φύκια που παράγονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- 3.4.3. Η συλλογή πραγματοποιείται κατά τρόπον ώστε οι ποσότητες που συλλέγονται να μην έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην κατάσταση του υδάτινου περιβάλλοντος. Για να εξασφαλιστεί ότι τα φύκια μπορούν να αναγεννηθούν και ότι αποτρέπονται τα παρεμπύπτοντα αλιεύματα, λαμβάνονται μέτρα όσον αφορά τις τεχνικές συλλογής, τα ελάχιστα μεγέθη, τις ηλικίες, τους κύκλους αναπαραγωγής ή το μέγεθος των εναπομενόντων φυκιών.
3. 4. 4. Εάν τα φύκια συλλέγονται σε κοινόκτητη ή κοινόχρηστη περιοχή συλλογής, πρέπει να υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η συνολική ποσότητα είναι σύμφωνη με τον παρόντα κανονισμό.

4. Απαιτήσεις για τα ζώα υδατοκαλλιέργειας

Επιπλέον των γενικών κανόνων παραγωγής που ορίζονται στα άρθρα 7, 8, 9 και 12, για τα είδη ιχθύων, μαλακόστρακων, εχινόδερμων και μαλακίων που αναφέρονται στο σημείο 4.1.5.10. εφαρμόζονται οι κανόνες που ορίζονται στο παρόν τμήμα 4. Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται κατ' αναλογία στο ζωοπλαγκτόν, στα μικρά μαλακόστρακα, στα τροχόζωα, στους σκώληκες και σε άλλα υδρόβια ζώα που προορίζονται για ζωοτροφές.

4. 1. Γενικές απαιτήσεις

4. 1. 1. Μετατροπή

- 4.1.1.1. Εφαρμόζονται οι ακόλουθες περίοδοι μετατροπής για μονάδες παραγωγής υδατοκαλλιέργειας για τους ακόλουθους τύπους εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων ζώων υδατοκαλλιέργειας:
- α) για εγκαταστάσεις οι οποίες δεν μπορούν να στραγγιστούν, να καθαριστούν και να απολυμανθούν, περίοδος μετατροπής 24 μηνών,
 - β) για εγκαταστάσεις που έχουν στραγγιστεί ή των οποίων η λειτουργία έχει διακοπεί, περίοδος μετατροπής 12 μηνών·
 - γ) για εγκαταστάσεις που έχουν στραγγιστεί, καθαριστεί και απολυμανθεί, περίοδος μετατροπής έξι μηνών·
 - δ) για εγκαταστάσεις σε ανοικτά υδάτινα συστήματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων όπου παράγονται δίθυρα μαλάκια, περίοδος μετατροπής τριών μηνών.
- 4.1.1.2. Κατά την περίοδο μετατροπής, η εκμετάλλευση υδατοκαλλιέργειας μπορεί να διαιρείται σε σαφώς χωριστές μονάδες, οι οποίες δεν εφαρμόζουν όλες βιολογική παραγωγή. Όσον αφορά την παραγωγή ζώων υδατοκαλλιέργειας, μπορούν να περιλαμβάνονται τα ίδια είδη, υπό τον όρο ότι ο διαχωρισμός των μονάδων είναι ικανοποιητικός.
- 4.1.2. Προέλευση των ζώων υδατοκαλλιέργειας
- 4.1.2.1. Αναφορικά με την προέλευση των ζώων υδατοκαλλιέργειας εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:
- α) η βιολογική υδατοκαλλιέργεια βασίζεται στην εκτροφή νέων ζώων που προέρχονται από βιολογικούς γεννήτορες και από βιολογικές εκμεταλλεύσεις·
 - β) χρησιμοποιούνται τοπικά εκτρεφόμενα είδη και με την αναπαραγωγή επιδιώκεται να προκύψουν στελέχη τα οποία είναι καλύτερα προσαρμοσμένα στις συνθήκες παραγωγής, διασφαλίζοντας την καλή υγεία και μεταχείριση των ζώων και την ορθή χρησιμοποίηση των ζωοτροφών. Αποδεικτικά στοιχεία για την προέλευση και την αγωγή τους τίθενται στη διάθεση της αρχής ή του φορέα ελέγχου·
 - γ) επιλέγονται είδη τα οποία είναι ανθεκτικά και μπορούν να εκτραφούν χωρίς να προκαλούνται σημαντικές βλάβες στα άγρια αποθέματα·
 - δ) άγρια ή μη βιολογικά ζώα υδατοκαλλιέργειας μπορούν να εισάγονται σε μία εκμετάλλευση για σκοπούς βελτίωσης του γενετικού αποθέματος. Τα ζώα αυτά αποτελούν αντικείμενο βιολογικής διαχείρισης για τρεις μήνες τουλάχιστον πριν από την ενδεχόμενη χρήση τους για αναπαραγωγή.
- 4.1.2.2. Αναφορικά με την αναπαραγωγή εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:
- α) απαγορεύεται η χρήση ορμονών και παραγώγων ορμονών·
 - β) δεν χρησιμοποιούνται παραγωγή στελεχών ενός μόνον φύλου, παρά μόνον μέσω επιλογής με το χέρι, τεχνητή πρόκληση πολυπλοειδίας, τεχνητός υβριδισμός και κλωνοποίηση·
 - γ) επιλέγονται τα κατάλληλα στελέχη·
 - δ) κατά περίπτωση, καθορίζονται ειδικές συνθήκες για τα συγκεκριμένα είδη για τη διαχείριση των γεννητόρων, τις διασταυρώσεις και την παραγωγή νεαρών ζώων.

4. 1. 3. Διατροφή

4. 1. 3. 1. Αναφορικά με τις ζωοτροφές για τους ιχθείς και τα εχινόδερμα, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

- α) τα ζώα τρέφονται με ζωοτροφές οι οποίες καλύπτουν τις διατροφικές απαιτήσεις των ζώων στα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους·
- β) τα προγράμματα διατροφής καταρτίζονται με γνώμονα τις ακόλουθες προτεραιότητες:
 - i) υγεία και καλή μεταχείριση των ζώων·
 - ii) υψηλή ποιότητα προϊόντος, συμπεριλαμβανομένης της διατροφικής σύστασης που εξασφαλίζει την υψηλή ποιότητα του τελικού εδώδιμου προϊόντος·
 - iii) μικρές επιπτώσεις στο περιβάλλον·
- γ) το φυτικό κλάσμα των ζωοτροφών προέρχεται από βιολογική παραγωγή, το δε κλάσμα των ζωοτροφών που προέρχεται από υδρόβια ζώα προέρχεται από βιολογική υδατοκαλλιέργεια ή αειφόρο εκμετάλλευση της αλιείας·
- δ) στην περίπτωση μη βιολογικών υλικών ζωοτροφών φυτικής προέλευσης, υλικών ζωοτροφών ζωικής και ανόργανης προέλευσης, πρόσθετων υλών ζωοτροφών, ορισμένα προϊόντα που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων και βοηθητικά μέσα επεξεργασίας χρησιμοποιούνται μόνον εάν έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογική παραγωγή δυνάμει του παρόντος κανονισμού·
- ε) δεν χρησιμοποιούνται αυξητικοί παράγοντες και συνθετικά αμινοξέα·
- στ) στη βιολογική υδατοκαλλιέργεια μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο υλικά ζωοτροφών ορυκτής προέλευσης που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19·
- ζ) στη βιολογική υδατοκαλλιέργεια μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο πρόσθετες ύλες ζωοτροφών, ορισμένα προϊόντα που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων και βοηθητικά μέσα επεξεργασίας, όπως αναφέρονται στο σημείο 1.4.4. του μέρους II.

4. 1. 3. 2. Οι κάτωθι κανόνες ισχύουν για τα δίθυρα μαλάκια καθώς και άλλα είδη που δεν τρέφονται από τον άνθρωπο αλλά με φυσικό πλαγκτόν:

- α) τα εν λόγω διηθούντα ζώα λαμβάνουν όλες τις απαραίτητες διατροφικές απαιτήσεις τους από τη φύση πλην των περιπτώσεων των νεαρών οργανισμών που αναπτύσσονται σε εκκολαπτήρια και τόπους αναπαραγωγής·
- β) οι περιοχές ανάπτυξης είναι υψηλής οικολογικής κατάστασης, όπως ορίζεται από την οδηγία 2000/60/EK.

4. 1. 3. 3. Ειδικοί κανόνες για τις τροφές των σαρκοφάγων ζώων υδατοκαλλιέργειας

Κατά την προμήθεια ζωοτροφών για τα σαρκοφάγα ζώα υδατοκαλλιέργειας τηρούνται οι ακόλουθες προτεραιότητες:

- α) ζωοτροφές από βιολογική υδατοκαλλιέργεια·
- β) ιχθυάλευρα και ιχθυέλαια από υπολείμματα βιολογικής υδατοκαλλιέργειας που προέρχονται από ιχθείς, μαλακόστρακα ή μαλάκια·

- γ) ιχθυάλευρα και ιχθυέλαια και συστατικά ιχθύων που προέρχονται από υπολείμματα ιχθύων, μαλακόστρακων ή μαλακίων που έχουν ήδη αλιευθεί για ανθρώπινη κατανάλωση στο πλαίσιο βιώσιμης αλιείας·
- δ) ιχθυάλευρα και ιχθυέλαια και συστατικά ιχθύων που προέρχονται από ολόκληρους ιχθύες, μαλακόστρακα ή μαλάκια που έχουν αλιευθεί στο πλαίσιο βιώσιμης αλιείας και δεν χρησιμοποιούνται για ανθρώπινη κατανάλωση·
- ε) βιολογικά υλικά ζωοτροφών φυτικής ή ζωικής προέλευσης· τα φυτικά υλικά δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 60 % του συνόλου των συστατικών.

4. 1. 3. 4. Ειδικοί κανόνες για τις τροφές ορισμένων ζώων υδατοκαλλιέργειας

Οι ιχθείς εσωτερικών υδάτων, οι γαρίδες της οικογένειας Penaeidae και οι ποταμογαρίδες και τα τροπικά ψάρια γλυκών υδάτων τρέφονται ως εξής:

- α) με φυσικές ζωοτροφές που είναι διαθέσιμες στις δεξαμενές και στις λίμνες·
- β) σε περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμοι φυσικοί διατροφικοί πόροι σε επαρκείς ποσότητες όπως αναφέρεται στο στοιχείο α), μπορούν να χρησιμοποιούνται βιολογικές ζωοτροφές φυτικής προέλευσης που καλλιεργούνται, κατά προτίμηση, στην ίδια την εκμετάλλευση ή φύκια. Οι επιχειρήσεις τηρούν στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν την ανάγκη χρησιμοποίησης συμπληρωματικών ζωοτροφών·
- γ) σε περίπτωση χρησιμοποίησης συμπληρωματικών ζωοτροφών, σύμφωνα με το στοιχείο β), το σιτηρέσιο των ειδών που αναφέρονται στο σημείο 4.1.5.10. στοιχείο ζ) και του γατόψαρου (*Pangasius* spp.) μπορεί να περιέχει 10 % κατ' ανώτατο όριο ιχθυάλευρα ή ιχθυέλαια που προέρχονται από βιώσιμη αλιεία.

4. 1. 4. Προστασία της υγείας

4. 1. 4. 1. Πρόληψη ασθενειών

Αναφορικά με την πρόληψη ασθενειών εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) η πρόληψη των ασθενειών βασίζεται στη διατήρηση των ζώων υπό άριστες συνθήκες, με την κατάλληλη εγκατάσταση της εκμετάλλευσης, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις απαιτήσεις του είδους ως προς την καλή ποιότητα, τη ροή και τον ρυθμό ανταλλαγής των υδάτων, με τον άριστο σχεδιασμό της εκμετάλλευσης, την εφαρμογή ορθών κτηνιατρικών και διαχειριστικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων του τακτικού καθαρισμού και της τακτικής απολύμανσης των χώρων, της χορήγησης ζωοτροφών υψηλής ποιότητας, της κατάλληλης πυκνότητας των ζώων και της επιλογής των φυλών και των στελεχών·
- β) επιτρέπεται η χρήση ανοσολογικών κτηνιατρικών φαρμάκων·
- γ) το σχέδιο διαχείρισης της υγείας των ζώων περιγράφει λεπτομερώς τις πρακτικές βιοασφάλειας και πρόληψης ασθενειών, συμπεριλαμβανομένης γραπτής συμφωνίας για την ανάλογη με τη μονάδα παραγωγής παροχή υγειονομικών συμβουλών με εξουσιοδοτημένες υπηρεσίες υγείας των ζώων υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες επισκέπτονται την εγκατάσταση τουλάχιστον μία φορά ετησίως και στην περίπτωση των δίθυρων οστρακοειδών τουλάχιστον μία φορά ανά διετία·

- δ) τα συστήματα, ο εξοπλισμός και τα εργαλεία της εκμετάλλευσης καθαρίζονται και απολυμαίνονται κατάλληλα·
- ε) οι οργανισμοί βιολογικών εναποθέσεων αφαιρούνται μόνο με φυσικά μέσα ή χειρωνακτικά και, κατά περίπτωση, επαναφέρονται στη θάλασσα σε κάποια απόσταση από την εκμετάλλευση.
- στ) μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο ουσίες καθαρισμού και απολύμανσης του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19.
- ζ) Αναφορικά με την υδρανάπαυση εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:
 - i) η αρμόδια αρχή καθορίζει εάν είναι αναγκαία η υδρανάπαυση, καθώς και την κατάλληλη διάρκειά της, η οποία εφαρμόζεται και τεκμηριώνεται έπειτα από κάθε κύκλο παραγωγής σε θαλάσσια ανοικτά συστήματα συγκράτησης·
 - ii) δεν είναι υποχρεωτική για την καλλιέργεια δίθυρων μαλακίων·
 - iii) κατά την υδρανάπαυση, οι κλωβοί ή άλλες κατασκευές που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ζώων υδατοκαλλιέργειας εκκενώνονται, απολυμαίνονται και παραμένουν κενές μέχρι την επαναχρησιμοποίησή τους·
- η) εφόσον είναι αναγκαίο, οι αχρησιμοποίητες ζωοτροφές, τα περιττώματα και τα νεκρά ζώα απομακρύνονται ταχέως για να αποφεύγεται κάθε κίνδυνος σημαντικής περιβαλλοντικής βλάβης όσον αφορά την κατάσταση της ποιότητας των υδάτων, να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ασθενειών και να αποτρέπεται η προσέλκυση εντόμων ή τρωκτικών·
- θ) μπορούν να χρησιμοποιούνται υπεριώδης ακτινοβολία και όζον μόνο στα εκκολαπτήρια και στους ιχθυογεννητικούς σταθμούς·
- ι) για τον βιολογικό έλεγχο των εκτοπαρασίτων χρησιμοποιούνται, κατά προτίμηση, ψάρια-καθαριστές.

4. 1. 4. 2. Κτηνιατρική αγωγή

Αναφορικά με την κτηνιατρική αγωγή εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) οι ασθένειες αντιμετωπίζονται αμέσως, ώστε να αποφεύγεται η ταλαιπωρία των ζώων· όταν είναι απαραίτητο, υπό αυστηρές προϋποθέσεις και υπ' ευθύνη κτηνιάτρου, μπορούν να χρησιμοποιούνται αλλοπαθητικά συνθετικά χημικά κτηνιατρικά φάρμακα, μεταξύ άλλων και αντιβιοτικά, εάν αντενδείκνυται η χρήση φυτοθεραπευτικών, ομοιοπαθητικών και λοιπών προϊόντων. Κατά περίπτωση καθορίζονται περιορισμοί όσον αφορά τις θεραπευτικές αγωγές και τους χρόνους αναμονής·
- β) επιτρέπονται οι θεραπευτικές αγωγές που επιβάλλονται βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας όσον αφορά την υγεία του ανθρώπου και των ζώων·
- γ) σε περίπτωση που, παρά τα προληπτικά μέτρα για την εξασφάλιση της υγείας των ζώων, σύμφωνα με το σημείο 4.1.4.1. παρουσιαστεί πρόβλημα υγείας, μπορεί να εφαρμοστεί κτηνιατρική αγωγή με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας:
 - i) ουσίες από φυτά, ζώα ή ορυκτά σε ομοιοπαθητική αραίωση·

- ii) φυτά και τα εκχυλίσματά τους τα οποία δεν έχουν αναισθητική δράση· και
 - iii) ουσίες όπως: ιχνοστοιχεία, μέταλλα, φυσικοί ανοσιοδιεγέρτες ή εγκεκριμένα προβιοτικά·
- δ) η χρήση αλλοπαθητικής αγωγής επιτρέπεται δύο φορές ετησίως με εξαίρεση τους εμβολιασμούς και τα υποχρεωτικά προγράμματα εκρίζωσης ασθενειών. Ωστόσο, σε περίπτωση που ο κύκλος παραγωγής είναι μικρότερος του ενός έτους, επιβάλλεται όριο μίας αλλοπαθητικής αγωγής. Εάν σημειωθεί υπέρβαση των ενδεδειγμένων ορίων για την αλλοπαθητική αγωγή, τα σχετικά ζώα υδατοκαλλιέργειας δεν μπορούν να διατεθούν στο εμπόριο ως βιολογικά προϊόντα·
- ε) η χρήση αντιπαρασιτικής αγωγής, μη συμπεριλαμβανομένων των υποχρεωτικών προγραμμάτων καταπολέμησης ασθενειών που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη, επιτρέπεται δύο φορές ετησίως ή μία φορά ετησίως, όταν ο κύκλος παραγωγής είναι μικρότερος των 18 μηνών·
- στ) ο χρόνος αναμονής για τις αλλοπαθητικές κτηνιατρικές αγωγές, καθώς και για τις αντιπαρασιτικές αγωγές σύμφωνα με το στοιχείο δ), συμπεριλαμβανομένων των αγωγών στο πλαίσιο υποχρεωτικών προγραμμάτων καταπολέμησης και εκρίζωσης ασθενειών, είναι διπλάσιος από τον χρόνο αναμονής που αναφέρεται στο άρθρο 11 της οδηγίας 2001/82/EK ή, σε περίπτωση που δεν έχει καθοριστεί σχετική περίοδος, είναι 48 ώρες·
- ζ) σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται κτηνιατρικά φάρμακα, η χρήση αυτή πρέπει να δηλώνεται στην αρχή ή στον φορέα ελέγχου πριν από τη διάθεση των ζώων στο εμπόριο ως βιολογικών. Τα αποθέματα τα οποία έχουν υποβληθεί σε αγωγή πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμα.

4.1.5. Συνθήκες στέγασης και πρακτικές εκτροφής

- 4.1.5.1. Απαγορεύονται οι εγκαταστάσεις παραγωγής ζώων υδατοκαλλιέργειας με κλειστό σύστημα ανακυκλοφορίας, με εξαίρεση τα εκκολαπτήρια και τους ιχθυογεννητικούς σταθμούς ή για την παραγωγή ειδών που προορίζονται για βιολογικές ζωοτροφές.
- 4.1.5.2. Επιτρέπεται η τεχνητή θέρμανση ή ψύξη του νερού μόνο στα εκκολαπτήρια και στους ιχθυογεννητικούς σταθμούς. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί φυσική γεώτρηση νερού για τη θέρμανση ή την ψύξη του νερού σε όλα τα στάδια της παραγωγής.
- 4.1.5.3. Το περιβάλλον εκτροφής των ζώων υδατοκαλλιέργειας σχεδιάζεται κατά τρόπον ώστε, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες των ειδών, τα ζώα υδατοκαλλιέργειας:
- α) να έχουν επαρκή χώρο για την άνετη διαβίωσή τους και, κατά περίπτωση, να τηρείται ελάχιστη ιχθυοφόρτιση·
 - β) να διατηρούνται σε νερό καλής ποιότητας με, μεταξύ άλλων, επαρκή ροή και ρυθμό ανταλλαγής των υδάτων, επαρκή επίπεδα οξυγόνου και διατηρώντας χαμηλό επίπεδο μεταβολιτών·
 - γ) να διατηρούνται σε συνθήκες θερμοκρασίας και φωτός συμβατές με τις απαιτήσεις των ειδών, λαμβανομένης υπόψη και της γεωγραφικής θέσης·

Στην περίπτωση των ιχθύων γλυκών υδάτων, ο τύπος του πυθμένα προσομοιάζει όσο το δυνατό περισσότερο με τους φυσικούς βυθούς.

Στην περίπτωση των κυπρίνων, ο πυθμένας είναι φυσική άργιλος.

4.1.5.4. Ο σχεδιασμός και η κατασκευή των υδάτινων συστημάτων συγκράτησης προβλέπουν ταχύτητα ροής νερού και φυσιοχημικές παραμέτρους που διασφαλίζουν την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων και καλύπτουν τις ανάγκες συμπεριφοράς τους.

4.1.5.5. Οι χερσαίες μονάδες εκτροφής πληρούν τους ακόλουθους όρους:

- α) για συστήματα συνεχούς ροής, είναι δυνατή η παρακολούθηση και ο έλεγχος της ταχύτητας ροής και της ποιότητας του νερού, τόσο για τα εισρέοντα όσο και για τα εκρέοντα ύδατα·
- β) τουλάχιστον 5 % της περιμετρικής έκτασης («διεπαφή ξηράς-υδάτων») καλύπτεται από αδιατάρακτη φυσική βλάστηση·

4.1.5.6. Τα θαλάσσια συστήματα συγκράτησης πληρούν τους ακόλουθους όρους:

- α) βρίσκονται σε περιοχή όπου η ροή, το βάθος και ο ρυθμός ανταλλαγής των υδάτων είναι κατάλληλοι για να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στον βυθό και στη γύρω υδάτινη μάζα·
- β) έχουν κλωβούς των οποίων ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η συντήρηση είναι κατάλληλοι όσον αφορά την έκθεση τους στο επιχειρησιακό περιβάλλον.

4.1.5.7. Τα συστήματα συγκράτησης σχεδιάζονται, χωροθετούνται και λειτουργούν έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος διαφυγής.

4.1.5.8. Σε περίπτωση διαφυγής ιχθύων ή μαλακόστρακων, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη μείωση των επιπτώσεων στο τοπικό οικοσύστημα, συμπεριλαμβανομένης της επαναφοράς τους, εφόσον ενδείκνυται. Τηρούνται σχετικά αποδεικτικά στοιχεία.

4.1.5.9. Για την παραγωγή ζώων υδατοκαλλιέργειας σε τεχνητές λίμνες, δεξαμενές ή αύλακες εκτροφής, οι εκμεταλλεύσεις είναι εξοπλισμένες με φυσικές διηθητικές κλίνες, δεξαμενές καθίζησης, βιολογικά φίλτρα ή μηχανικά φίλτρα για τη συλλογή θρεπτικών ουσιών από τα λύματα ή χρησιμοποιούν φύκια ή ζώα (δίθυρα μαλάκια και άλγες) τα οποία συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας των λυμάτων. Διενεργείται παρακολούθηση των λυμάτων σε τακτά χρονικά διαστήματα, εφόσον είναι αναγκαίο.

4.1.5.10. Δείκτης πυκνότητας (ιχθυοφόρτιση)

Κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων της ιχθυοφόρτισης στην καλή μεταχείριση των ιχθύων εκτροφής, παρακολουθούνται η κατάσταση των ιχθύων (όπως βλάβες στα πτερύγια, άλλοι τραυματισμοί, ρυθμός ανάπτυξης, συμπεριφορά και γενική κατάσταση υγείας) και η ποιότητα του νερού.

Η ιχθυοφόρτιση ορίζεται ανά είδος ή ομάδα ειδών:

- α) Βιολογική παραγωγή σολομοειδών σε γλυκά ύδατα:

Καλυπτόμενα είδη: πέστροφα η κοινή (*Salmo trutta*) – πέστροφα η ιριδίζουσα (*Oncorhynchus mykiss*) – σαλβελίνος Βόρειας Αμερικής (*Salvelinus fontinalis*) – σολομός (*Salmo salar*) – αρκτοσαλβελίνος (*Salvelinus alpinus*) – θύμαλλος (*Thymallus thymallus*) –

λιμνοπέστροφα της Αμερικής (*Salvelinus namaycush*) – σολομός του Δούναβη (*Hucho hucho*)

Σύστημα παραγωγής	Τα συστήματα εκτροφής των εκμεταλλεύσεων πρέπει να τροφοδοτούνται από ανοικτά συστήματα. Η ταχύτητα ροής πρέπει να εξασφαλίζει τουλάχιστον 60 % κορεσμό σε οξυγόνο για τα αποθέματα, καθώς επίσης την άνεσή τους και την απομάκρυνση των λυμάτων της εκμετάλλευσης.
Μέγιστη ιχθυοφόρτιση	Σολομοειδή που δεν αναφέρονται κατωτέρω 15 kg/m ³ Σολομός 20 kg/m ³ Πέστροφα η κοινή και πέστροφα η ιριδίζουσα 25 kg/m ³ Αρктоσαλβελίνος 20 kg/m ³

β) Βιολογική παραγωγή σολομοειδών σε θαλάσσια ύδατα:

Καλυπτόμενα είδη: σολομός (*Salmo salar*), πέστροφα η κοινή (*Salmo trutta*) – πέστροφα η ιριδίζουσα (*Oncorhynchus mykiss*)

Μέγιστη ιχθυοφόρτιση	10 kg/m ³ σε δικτυωτά καταφύγια
----------------------	--

γ) Βιολογική παραγωγή γάδου (*Gadus morhua*) και άλλων ιχθύων της οικογένειας Gadidae, λαυρακιού (*Dicentrarchus labrax*), τσιπούρας (*Sparus aurata*), μαγιάτικου (*Argyrosomus regius*), καλκανιού (*Psetta maxima* [= *Scophthalmus maximus*]), φαγκριού (*Pagrus pagrus* [= *Sparus pagrus*]), στικτομυλοκοπιού (*Sciaenops ocellatus*) και άλλων ιχθύων της οικογένειας Sparidae και αγριοσάλπης (*Siganus spp*)

Σύστημα παραγωγής	Σε συστήματα συγκράτησης ανοικτής θάλασσας (δικτυωτά καταφύγια/κλωβοί) με την ελάχιστη ταχύτητα θαλάσσιου ρεύματος για τη βέλτιστη διαβίωση των ιχθύων ή σε χερσαία ανοικτά συστήματα.
Μέγιστη ιχθυοφόρτιση	Για άλλα είδη εκτός από το καλκάνι: 15 kg/m ³ Για το καλκάνι: 25 kg/m ²

δ) Βιολογική παραγωγή λαυρακιού, τσιπούρας, μαγιάτικου, κεφάλων (*Liza*, *Mugil*) και χελιών (*Anguilla spp.*) σε μικρές τεχνητές λίμνες σε περιοχές στις οποίες εκδηλώνεται παλίρροια και παράκτιες λιμνοθάλασσες

Σύστημα συγκράτησης	Παραδοσιακές αλυκές που μετατρέπονται σε μονάδες παραγωγής υδατοκαλλιέργειας και παρόμοιες μικρές τεχνητές λίμνες σε περιοχές στις οποίες εκδηλώνεται παλίρροια
Σύστημα παραγωγής	Πραγματοποιείται η ενδεδειγμένη ανανέωση του νερού για την εξασφάλιση της καλής διαβίωσης των ειδών. Τουλάχιστον 50 % των αναχωμάτων πρέπει να έχουν φυτοκάλυψη Απαιτούνται δεξαμενές καθαρισμού σε υγρότοπο
Μέγιστη ιχθυοφόρτιση	4 kg/m ³

ε) Βιολογική παραγωγή οξύρυγχου σε γλυκά ύδατα:

Καλυπτόμενα είδη: Οικογένεια οξύρρυγχου (Acipenseridae)

Σύστημα παραγωγής	Η ροή του νερού σε κάθε μονάδα εκτροφής πρέπει να επαρκεί για την εξασφάλιση καλής διαβίωσης των ζώων Τα εκρέοντα ύδατα πρέπει να είναι ισοδύναμης ποιότητας με τα εισρέοντα ύδατα
Μέγιστη ιχθυοφόρτιση	30 kg/m ³

στ) Βιολογική παραγωγή ιχθύων σε εσωτερικά ύδατα

Καλυπτόμενα είδη: οικογένεια κυπρινιδών (Cyprinidae) και άλλα συγγενή είδη στο πλαίσιο πολυκαλλιέργειας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται η πέρκα, ο λούτσος, το γατόψαρο, ο κορέγονος και ο οξύρρυγχος

Σύστημα παραγωγής	Σε ιχθυοδεξαμενές οι οποίες αποστραγγίζονται πλήρως σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε λίμνες. Οι λίμνες πρέπει να προορίζονται αποκλειστικά για βιολογική παραγωγή, συμπεριλαμβανομένης της καλλιέργειας φυτών σε ξηρές ζώνες. Η περιοχή αλίευσης πρέπει να είναι εξοπλισμένη με στόμιο εισόδου καθαρού νερού και να έχει μέγεθος το οποίο να επιτρέπει την άνετη διαβίωση των ιχθύων. Οι ιχθείς πρέπει να αποθηκεύονται σε καθαρό νερό μετά τη συλλογή. Η χρήση βιολογικών και ανόργανων λιπασμάτων στις δεξαμενές και στις λίμνες πραγματοποιείται μόνο με προϊόντα λίπανσης και βελτίωσης του εδάφους που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19 με μέγιστη εφαρμογή 20 kg αζώτου/εκτάριο. Απαγορεύεται η αγωγή με συνθετικές χημικές ουσίες για την καταπολέμηση των υδρόφυτων και της φυτοκάλυψης στα ύδατα παραγωγής. Οι μονάδες που λειτουργούν σε εσωτερικά ύδατα περιβάλλονται από περιοχές φυσικής βλάστησης ως ζώνη ασφαλείας από τις εξωτερικές χερσαίες περιοχές στις οποίες δεν πραγματοποιείται εκτροφή, σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής υδατοκαλλιέργειας. Πολυκαλλιέργεια ενήλικων ζώων πραγματοποιείται υπό τον όρο ότι πληρούνται τα κριτήρια που καθορίζονται στις παρούσες προδιαγραφές για τα άλλα είδη λιμναίων ιχθύων.
Απόδοση παραγωγής	Η συνολική παραγωγή ειδών περιορίζεται σε 1 500 kg ιχθύων ανά εκτάριο ανά έτος.

ζ) Βιολογική παραγωγή γαρίδων της οικογένειας Penaeidae και ποταμογαρίδας Αμερικής (Macrobrachium sp.):

Εγκατάσταση των μονάδων παραγωγής	Οι μονάδες πρέπει να κατασκευάζονται σε άγονες αργιλώδεις περιοχές για την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την κατασκευή των τεχνητών λιμνών. Οι τεχνητές λίμνες πρέπει να κατασκευάζονται με την φυσική υπάρχουσα άργιλο. Απαγορεύεται η καταστροφή των μαγκροβίων.
Περίοδος μετατροπής	Έξι μήνες ανά δεξαμενή, που αντιστοιχεί στην κανονική διάρκεια ζωής μίας γαρίδας ιχθυοτροφείου.
Προέλευση των γεννητόρων	Τουλάχιστον το ήμισυ των γεννητόρων πρέπει να είναι οικείας εκτροφής μετά από τρία έτη λειτουργίας. Οι υπόλοιποι γεννήτορες πρέπει να είναι άγριοι, προερχόμενοι από βιώσιμη αλιεία και απαλλαγμένοι από παθογόνους μικροοργανισμούς. Πρέπει να πραγματοποιείται υποχρεωτική διαλογή κατά την πρώτη και δεύτερη γενιά πριν από την εισαγωγή στην εκμετάλλευση.
Εκτομή του μίσχου του οφθαλμού	Απαγορεύεται.
Ανώτατα όρια ιχθυοφόρτισης της εκμετάλλευσης και παραγωγής	Εκκίνηση: 22 οργανισμοί νυμφικού σταδίου/m ² κατ' ανώτατο όριο Ανώτατη στιγμιαία βιομάζα: 240 g/m ²

η) Μαλάκια και εχινόδερμα:

Συστήματα παραγωγής	Παραγάδια, εξέδρες, καλλιέργεια βυθού, δικτυωτοί σάκοι, κλωβοί, τελάρα, δίχτυα σε σχήμα φαναριού, πάσσαλοι bouchot και άλλα συστήματα συγκράτησης. Για την καλλιέργεια μυδιών σε εξέδρες, ο αριθμός των αιωρούμενων σχοινιών δεν υπερβαίνει το ένα ανά τετραγωνικό μέτρο της έκτασης. Το ανώτατο μήκος του αιωρούμενου σχοινιού δεν υπερβαίνει τα 20 μέτρα. Η αραίωση των αιωρούμενων σχοινιών δεν πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του κύκλου παραγωγής, ωστόσο, ο διαχωρισμός των αιωρούμενων σχοινιών επιτρέπεται χωρίς την αύξηση της ιχθυοφόρτισης εξ αρχής.
---------------------	--

θ) Τροπικά ψάρια γλυκών υδάτων: γαλατόψαρο (*Chanos chanos*), τιλάπια (*Oreochromis* sp.), γατόψαρο (*Pangasius* sp.)

Συστήματα παραγωγής	Τεχνητές λίμνες και δικτυωτοί κλωβοί
Μέγιστη ιχθυοφόρτιση	Γατόψαρο: 10 kg/m ³ Τιλάπια: 20 kg/m ³

4. 1. 6. Καλή μεταχείριση των ζώων

4. 1. 6. 1. Όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διατήρηση ζώων υδατοκαλλιέργειας διαθέτουν τις απαραίτητες βασικές γνώσεις και δεξιότητες όσον αφορά την υγεία και τις ανάγκες καλής μεταχείρισης των ζώων.

4. 1. 6. 2. Πραγματοποιούνται ελάχιστοι χειρισμοί των ζώων υδατοκαλλιέργειας με άκρα προσοχή και χρησιμοποιούνται κατάλληλος εξοπλισμός και πρωτόκολλα για την

αποφυγή πιέσεων και σωματικών βλαβών που σχετίζονται με τους χειρισμούς αυτούς. Οι χειρισμοί των γεννητόρων γίνονται κατά τρόπο που να ελαχιστοποιεί τις σωματικές βλάβες και τις πιέσεις και με αναισθησία, εφόσον είναι αναγκαίο. Οι διαδικασίες ταξινόμησης περιορίζονται στις ελάχιστες απαιτούμενες για την καλή μεταχείριση των ζώων.

4. 1. 6. 3. Ισχύουν οι ακόλουθοι περιορισμοί για τη χρήση τεχνητού φωτισμού:
- α) για την παράταση της φυσικής φωτοπερίόδου δεν σημειώνεται υπέρβαση ενός ανώτατου ορίου που ικανοποιεί τις ηθολογικές ανάγκες, τις γεωγραφικές συνθήκες και την υγεία των εκτρεφόμενων ζώων. Το εν λόγω ανώτατο όριο δεν υπερβαίνει τις 16 ώρες ημερησίως, με εξαίρεση τη χρήση για αναπαραγωγικούς σκοπούς·
 - β) αποφεύγονται οι απότομες αλλαγές της έντασης του φωτός κατά τον χρόνο μεταμόρφωσης με τη χρήση ρυθμιζόμενου φωτισμού ή οπισθοφωτισμού.
4. 1. 6. 4. Ο αερισμός επιτρέπεται για τη διασφάλιση της καλής μεταχείρισης και της υγείας των ζώων, υπό τον όρο ότι οι μηχανικοί ανεμιστήρες λειτουργούν, κατά προτίμηση, με ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.
4. 1. 6. 5. Η χρήση οξυγόνου επιτρέπεται μόνο για σκοπούς που συνδέονται με τις απαιτήσεις υγείας και καλής μεταχείρισης των ζώων και σε κρίσιμες περιόδους της παραγωγής και μεταφοράς, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) έκτακτες περιπτώσεις αύξησης της θερμοκρασίας, πτώσης της ατμοσφαιρικής πίεσης ή τυχαίας ρύπανσης·
 - β) περιστασιακές διαδικασίες διαχείρισης αποθεμάτων, όπως δειγματοληψία και διαλογή·
 - γ) για την εξασφάλιση της επιβίωσης των αποθεμάτων της εκμετάλλευσης.
4. 1. 6. 6. Λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο η διάρκεια της μεταφοράς των ζώων υδατοκαλλιέργειας.
4. 1. 6. 7. Η ταλαιπωρία των ζώων περιορίζεται στο ελάχιστο, σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους, συμπεριλαμβανομένης της στιγμής της σφαγής.
4. 1. 6. 8. Οι τεχνικές σφαγής έχουν ως αποτέλεσμα να χάνουν οι ιχθείς τις αισθήσεις τους αμέσως και να μην αισθάνονται πόνο. Οι χειρισμοί πριν από τη σφαγή πραγματοποιούνται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται οι τραυματισμοί και να εξασφαλίζεται η ελάχιστη δυνατή ταλαιπωρία και η άσκηση ελάχιστης δυνατής πίεσης στο ζώο. Οι διαφορές στα μεγέθη κατά τη συλλογή, στα είδη και στις μονάδες παραγωγής πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση των βέλτιστων μεθόδων σφαγής.
4. 2. Ειδικοί κανόνες για τα μαλάκια
4. 2. 1. Προέλευση του γόνου
- Αναφορικά με την προέλευση του γόνου εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:
- α) μπορούν να χρησιμοποιούνται άγριοι γόννοι από πηγές εκτός της μονάδας παραγωγής για τα δίθυρα οστρακοειδή, εφόσον δεν προκαλούν σημαντική βλάβη στο περιβάλλον, επιτρέπονται από την τοπική νομοθεσία και προέρχονται από:

- i) κλίνες απόθεσης οι οποίες ενδέχεται να καταστραφούν κατά τη χειμερινή περίοδο ή υπερκαλύπτουν τις απαιτήσεις· ή
- ii) φυσική απόθεση γόνου οστρακοειδών σε συλλέκτες·
- β) για τα στρείδια του Ειρηνικού, *Crassostrea gigas*, προτιμούνται τα αποθέματα επιλεκτικής αναπαραγωγής για τη μείωση της φυσικής ωοτοκίας·
- γ) τηρούνται αρχεία για τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο συλλογής του άγριου γόνου ώστε να είναι δυνατή η ιχνηλασιμότητα έως την περιοχή συλλογής.

4. 2. 2. Συνθήκες στέγασης και πρακτικές εκτροφής

Αναφορικά με τις συνθήκες στέγασης και τις πρακτικές εκτροφής εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) η παραγωγή μπορεί να πραγματοποιείται στην ίδια υδάτινη περιοχή που εκτρέφονται βιολογικοί ιχθείς με πτερύγια και καλλιεργούνται φύκια στο πλαίσιο συστήματος πολυκαλλιέργειας που πρέπει να τεκμηριώνεται στο σχέδιο βιώσιμης διαχείρισης. Τα δίθυρα μαλάκια μπορούν επίσης να εκτρέφονται μαζί με γαστερόποδα μαλάκια, όπως λιπορίνες, στο πλαίσιο πολυκαλλιέργειας·
- β) η βιολογική παραγωγή δίθυρων μαλακίων πραγματοποιείται εντός περιοχών που οριοθετούνται με πασσάλους, πλωτήρες ή άλλους εμφανείς σηματοδότες και, κατά περίπτωση, περιορίζονται με δικτυωτούς σάκους, κλωβούς ή άλλα τεχνητά μέσα·
- γ) οι εκμεταλλεύσεις βιολογικής παραγωγής οστρακοειδών ελαχιστοποιούν τους κινδύνους για τα είδη που παρουσιάζουν ενδιαφέρον από πλευράς διατήρησης. Εάν χρησιμοποιούνται δίχτυα για τους θηρευτές, σχεδιάζονται έτσι ώστε να μην τραυματίζονται τα καταδυόμενα πτηνά.

4. 2. 3. Καλλιέργεια

Αναφορικά με την καλλιέργεια εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) η καλλιέργεια σε σχοινιά μυδοκαλλιέργειας και άλλες μέθοδοι που απαριθμούνται στο σημείο 4.1.5.10 στοιχείο η) μπορούν να είναι επιλέξιμες για βιολογική παραγωγή.
- β) η καλλιέργεια στο βυθό μαλακίων επιτρέπεται μόνο εφόσον δεν έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις περιοχές συλλογής και καλλιέργειας. Η απόδειξη των ελάχιστων περιβαλλοντικών επιπτώσεων παρέχεται με έρευνα και έκθεση για τη σχετική περιοχή, η οποία πρέπει να υποβάλλεται από την επιχείρηση στον φορέα ή στην αρχή ελέγχου. Η έκθεση προστίθεται ως χωριστό κεφάλαιο στο σχέδιο βιώσιμης διαχείρισης.

4. 2. 4. Διαχείριση

Αναφορικά με τη διαχείριση εφαρμόζονται οι κάτωθι κανόνες:

- α) η ιχθυοφόρτιση στην παραγωγή δεν υπερβαίνει εκείνη που εφαρμόζεται στη μη βιολογική παραγωγή μαλακίων στην περιοχή. η διαλογή, η αραίωση και η ιχθυοφόρτιση προσαρμόζονται σε συνάρτηση με τη βιομάζα και με σκοπό να εξασφαλίζονται η καλή μεταχείριση των ζώων και η υψηλή ποιότητα του προϊόντος·

- β) οι οργανισμοί βιολογικών εναποθέσεων αφαιρούνται με φυσικά μέσα ή χειρωνακτικά και, όπου ενδείκνυται, επαναφέρονται στη θάλασσα μακριά από τις εκμεταλλεύσεις μαλακίων. Τα μαλάκια μπορούν να υποβάλλονται σε αγωγή μία φορά κατά τον κύκλο παραγωγής με διάλυμα ανθρακικού ασβεστίου για την καταπολέμηση των ανταγωνιστικών οργανισμών εναπόθεσης.

4. 2. 5. Ειδικοί κανόνες καλλιέργειας για τα στρείδια

Επιτρέπεται η καλλιέργεια σε σάκους τοποθετούμενους σε στηρίγματα. Αυτές ή άλλες κατασκευές στις οποίες περιέχονται τα στρείδια διατάσσονται κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται ο σχηματισμός φραγμού κατά μήκος της ακτογραμμής. Τα αποθέματα πρέπει να τοποθετούνται προσεκτικά στις κλίνες ανάλογα με την παλιρροϊκή ροή για τη βελτιστοποίηση της παραγωγής. Η παραγωγή πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στο σημείο 4.1.5.10. στοιχείο η).

Μέρος IV: Κανόνες για την παραγωγή μεταποιημένων τροφίμων και μεταποιημένων ζωοτροφών

Επιπλέον των κανόνων παραγωγής που ορίζονται στα άρθρα 7, 9 και 13, οι κανόνες που ορίζονται στο παρόν μέρος εφαρμόζονται στα μεταποιημένα τρόφιμα και τις μεταποιημένες ζωοτροφές.

- 1. Γενικές απαιτήσεις για την παραγωγή μεταποιημένων τροφίμων και ζωοτροφών**
- 1.1. Πρόσθετα τροφίμων και ζωοτροφών, βοηθητικά μέσα επεξεργασίας και άλλες ουσίες και συστατικά που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία τροφίμων ή ζωοτροφών και κάθε εφαρμοζόμενη μέθοδος επεξεργασίας, όπως ο καπνισμός πρέπει να τηρούν τις αρχές της ορθής πρακτικής κατά την παραγωγή¹⁰.
1. 2. Οι επιχειρήσεις παραγωγής μεταποιημένων τροφίμων ή ζωοτροφών καθιερώνουν και επικαιροποιούν τις ενδεδειγμένες διαδικασίες βάσει συστηματικού εντοπισμού των κρίσιμων σταδίων μεταποίησης.
1. 3. Η εφαρμογή των αναφερόμενων στο σημείο 1.2 διαδικασιών πρέπει να εγγυάται ανά πάσα στιγμή ότι τα παραγόμενα μεταποιημένα προϊόντα συμμορφώνονται με τον παρόντα κανονισμό.
1. 4. Οι επιχειρήσεις πρέπει να συμμορφώνονται και να εφαρμόζουν τις αναφερόμενες στο σημείο 1.2 διαδικασίες και ειδικότερα:
 - α) να λαμβάνουν μέτρα προφύλαξης για να αποτραπεί ο κίνδυνος μόλυνσης από μη επιτρεπόμενες ουσίες ή προϊόντα·
 - β) να εφαρμόζουν τα κατάλληλα μέτρα καθαρισμού, να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητά τους και να καταγράφουν τις εργασίες αυτές·
 - γ) να εγγυώνται ότι τα μη βιολογικά προϊόντα δεν διατίθενται στην αγορά με ένδειξη που περιέχει αναφορά σε βιολογική μέθοδο παραγωγής.

¹⁰ Ορθές πρακτικές παραγωγής (ΟΠΠ) όπως ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2023/2006 της Επιτροπής της 22ας Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με την ορθή πρακτική παραγωγής υλικών και αντικειμένων που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τρόφιμα (ΕΕ L 384 της 29.12.2006, σ. 75)

- 1.5. Η παρασκευή μεταποιημένων βιολογικών προϊόντων διαχωρίζεται χρονικά ή τοπικά από τα μη βιολογικά προϊόντα. Όταν στην εξεταζόμενη μονάδα επεξεργασίας παρασκευάζονται ή αποθηκεύονται μη βιολογικά προϊόντα, η επιχείρηση:
- α) ενημερώνει σχετικά την αρχή ελέγχου ή τον φορέα ελέγχου·
 - β) πραγματοποιεί τις εργασίες αδιάκοπα μέχρι να ολοκληρωθεί η πλήρης σειρά, σε χωριστό τόπο ή χρονική στιγμή από παρόμοιες εργασίες οι οποίες πραγματοποιούνται σε μη βιολογικά προϊόντα·
 - γ) αποθηκεύει τα βιολογικά προϊόντα, πριν και μετά τις εργασίες, σε χωριστό τόπο ή χρόνο από τα μη βιολογικά προϊόντα·
 - δ) τηρεί ενημερωμένο μητρώο όλων των εργασιών και των ποσοτήτων που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία·
 - ε) λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίζεται η ταυτοποίηση των παρτίδων και να αποτρέπονται οι προσμίξεις ή ανταλλαγές με μη βιολογικά προϊόντα·
 - στ) πραγματοποιεί εργασίες σε βιολογικά προϊόντα μόνο αφού προηγουμένως έχει προβεί στον απαραίτητο καθαρισμό του εξοπλισμού παραγωγής.
- 1.6. Δεν χρησιμοποιούνται προϊόντα, ουσίες και τεχνικές που αποκαθιστούν ιδιότητες που χάνονται κατά τη μεταποίηση και την αποθήκευση βιολογικών τροφίμων ή διορθώνουν τις συνέπειες αμέλειας κατά τη μεταποίηση των βιολογικών τροφίμων ή μπορούν να παραπλανήσουν με άλλο τρόπο όσον αφορά την πραγματική φύση των προϊόντων που πρόκειται να διατεθούν στην αγορά ως βιολογικά τρόφιμα.

2. Απαιτήσεις για την παραγωγή μεταποιημένων τροφίμων

- 2.1. Για τη σύνθεση των βιολογικών μεταποιημένων τροφίμων ισχύουν οι ακόλουθοι όροι:
- α) το προϊόν παράγεται κυρίως από γεωργικά συστατικά· για τον καθορισμό του κατά πόσον ένα προϊόν παράγεται κυρίως από γεωργικά συστατικά, δεν λαμβάνονται υπόψη το προστιθέμενο νερό και αλάτι·
 - β) μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο πρόσθετες ύλες, βοηθητικά μέσα επεξεργασίας, αρώματα, νερό, αλάτι, παρασκευάσματα μικροοργανισμών και ενζύμων, ανόργανα στοιχεία, ιχνοστοιχεία, βιταμίνες, καθώς και αμινοξέα και άλλα μικροθρεπτικά στοιχεία στα τρόφιμα για ειδικές διατροφικές χρήσεις, που έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογική παραγωγή σύμφωνα με το άρθρο 19·
 - γ) βιολογικό συστατικό δεν επιτρέπεται να συνυπάρχει με το ίδιο συστατικό σε μη βιολογική μορφή ή που έχει προέλθει μετά από μετατροπή·
 - δ) τα τρόφιμα που παράγονται από τις καλλιέργειες σε φάση μετατροπής περιέχουν μόνο ένα φυτικό συστατικό γεωργικής προέλευσης.
- 2.2. Χρησιμοποίηση ορισμένων προϊόντων και ουσιών στη μεταποίηση τροφίμων
- 2.2.1. Μόνο τα προϊόντα και οι ουσίες που αναφέρονται στο σημείο 2.1. στοιχείο β) καθώς και τα προϊόντα και οι ουσίες που αναφέρονται στα σημεία 2.2.2., 2.2.4. και 2.2.5. μπορούν να χρησιμοποιούνται στη μεταποίηση τροφίμων, εξαιρουμένων των προϊόντων και ουσιών του αμπελοοινικού τομέα, για τα οποία ισχύει το σημείο 2 του μέρους V, και της μαγιάς για την οποία ισχύει το σημείο 1.3 του μέρους VI.

2.2.2. Κατά την μεταποίηση των τροφίμων επιτρέπεται η χρήση των ακόλουθων προϊόντων και ουσιών:

- α) παρασκευάσματα μικροοργανισμών και ενζύμων τροφίμων που συνήθως χρησιμοποιούνται στη μεταποίηση τροφίμων· ωστόσο τα ένζυμα που χρησιμοποιούνται ως πρόσθετα τροφίμων πρέπει να έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19·
- β) ουσίες και προϊόντα που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία β) και δ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1334/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹¹ που αναγράφονται ως φυσικές αρωματικές ουσίες ή φυσικά αρωματικά παρασκευάσματα, σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το άρθρο 16 του εν λόγω κανονισμού·
- γ) χρωστικές ουσίες για τη σφράγιση του κρέατος και του κελύφους αυγών, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹²·
- δ) πόσιμο νερό και άλας (με βασικά συστατικά το χλωριούχο νάτριο ή το χλωριούχο κάλιο) που χρησιμοποιείται συνήθως στη μεταποίηση τροφίμων·
- ε) ανόργανες ουσίες (συμπεριλαμβανομένων των ιχνοστοιχείων), βιταμίνες, αμινοξέα και μικροθρεπτικά στοιχεία που επιτρέπονται μόνο εάν επιβάλλεται βάσει νόμου η χρήση τους στις τροφές στις οποίες είναι ενσωματωμένες.

2. 2. 3. Για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3 εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

- α) ορισμένα πρόσθετα τροφίμων που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19 υπολογίζονται ως γεωργικά συστατικά·
- β) τα παρασκευάσματα και οι ουσίες που αναφέρονται στο σημείο 2.2.2. δεν υπολογίζονται ως γεωργικά συστατικά·
- γ) η μαγιά και τα προϊόντα μαγιάς υπολογίζονται ως γεωργικά προϊόντα.

2. 2. 4. Τα ακόλουθα συστατικά μη βιολογικής γεωργίας μπορούν να χρησιμοποιούνται στη μεταποίηση βιολογικών τροφίμων:

- α) ζωικά προϊόντα:
 - i) υδρόβιοι οργανισμοί που δεν προέρχονται από υδατοκαλλιέργεια και των οποίων η χρήση επιτρέπεται σε μη βιολογικά παρασκευάσματα τροφίμων·
 - ii) ζελατίνη·
 - iii) έντερα για παρασκευή αλλαντικών·
- β) μη μεταποιημένα φυτικά προϊόντα και προϊόντα που έχουν παραχθεί από αυτά με επεξεργασία:

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1334/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για αρωματικές ύλες και ορισμένα συστατικά τροφίμων με αρωματικές ιδιότητες που χρησιμοποιούνται εντός και επί των τροφίμων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1601/91 του Συμβουλίου, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2232/96, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 110/2008 και της οδηγίας 2000/13/ΕΚ (ΕΕ L 354 της 31.12.2008, σ. 34).

¹² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, που αφορά τα πρόσθετα τροφίμων (ΕΕ L 354 της 31.12.2008, σ. 16).

- i) εδώδιμοι καρποί, κάρυα και σπόροι:
 - καρύδια κόλα *Cola acuminata*·
 - ii) εδώδιμα μπαχαρικά και βότανα:
 - σπόροι κοχλιαρίου *Armoracia rusticana*·
 - άνθη ατρακτυλίδος *Carthamus tinctorius*·
 - νεροκάρδαμο *Nasturtium officinale*·
 - iii) διάφορα:
 - φύκη, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων φυκιών·
 - γ) μεταποιημένα φυτικά προϊόντα:
 - i) σάκχαρα, άμυλα και άλλα προϊόντα από σιτηρά και βολβούς:
 - ριζόχαρτο·
 - άμυλο από ρύζι και κηρώδη αραβόσιτο μη χημικά τροποποιημένο·
 - ii) διάφορα:
 - ρούμι, που παράγεται μόνον από χυμό ζαχαρότευτλων·
2. 2. 5. Λίπη και έλαια, ραφινάρισμα ή μη, αλλά όχι χημικά τροποποιημένα, μπορούν να χρησιμοποιούνται σε μη βιολογική μορφή, εάν προέρχονται από άλλα φυτά εκτός από:
- κακάο *Theobroma cacao*·
 - κοκοφοίνικα *Cocos nucifera*·
 - ελιά *Olea europaea*·
 - ηλιοτρόπιο *Helianthus annuus*·
 - φοίνικας *Elaeis guineensis*·
 - κράμβη *Brassica napus, rapa*·
 - κνήκος *Carthamus tinctorius*·
 - σουσάμι *Sesamum indicum*·
 - σόγια *Glycine max*·

3. Απαιτήσεις για την παραγωγή μεταποιημένων ζωοτροφών

- 3. 1. Τα βιολογικά υλικά ζωοτροφών ή τα υλικά ζωοτροφών που προέρχονται από παραγωγή σε φάση μετατροπής δεν χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα με ίδια υλικά μη βιολογικής παραγωγής στη σύνθεση βιολογικών ζωοτροφών.
- 3. 2. Τα υλικά ζωοτροφών που χρησιμοποιούνται ή μεταποιούνται σε βιολογική παραγωγή δεν πρέπει να έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία με συνθετικούς χημικούς διαλύτες.

Μέρος V: Οίνος

1. Πεδίο εφαρμογής

- 1. 1. Επιπλέον των γενικών κανόνων παραγωγής που ορίζονται στα άρθρα 7, 8, 9 και 14, στη βιολογική παραγωγή των προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα όπως αναφέρεται

στο σημείο 1 του άρθρου 1 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 1308/2013 εφαρμόζονται οι κανόνες που ορίζονται στο παρόν μέρος.

- 1.2. Εφαρμόζονται οι κανονισμοί της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 606/2009¹³ και (ΕΚ) αριθ. 607/2009¹⁴, εκτός εάν προβλέπονται ρητώς αντίθετες διατάξεις στο παρόν μέρος.

2. Χρήση ορισμένων προϊόντων και ουσιών

2. 1. Τα προϊόντα του αμπελοοινικού τομέα παράγονται από βιολογικές πρώτες ύλες.
- 2.2. Στην παρασκευή προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των διεργασιών και των οινολογικών πρακτικών, μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο τα προϊόντα και οι ουσίες που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων και των περιορισμών που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 606/2009 και ειδικότερα στο παράρτημα I Α του εν λόγω κανονισμού.

3. Οινολογικές πρακτικές και περιορισμοί

3. 1. Με την επιφύλαξη των μερών 1 και 2 και των ειδικών απαγορεύσεων και περιορισμών που προβλέπονται στα σημεία 3.2 έως 3.5, επιτρέπονται μόνον οι οινολογικές πρακτικές, μέθοδοι και διεργασίες, περιλαμβανομένων των περιορισμών που προβλέπονται στο άρθρο 80 και στο άρθρο 83 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1308/2013 και στα άρθρα 3, 5 έως 9 και 11 έως 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 606/2009 και στα παραρτήματα των εν λόγω κανονισμών, που χρησιμοποιούνταν πριν από την 1η Αυγούστου 2010.
3. 2. Απαγορεύεται η χρήση των ακόλουθων πρακτικών, μεθόδων και διεργασιών:
- α) μερική συμπύκνωση με ψύξη σύμφωνα με το στοιχείο γ) του τμήματος Β.1 του μέρους 1 του παραρτήματος VIII του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013·
 - β) απομάκρυνση του διοξειδίου του θείου με φυσικές διαδικασίες σύμφωνα με το σημείο 8 του παραρτήματος I Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 606/2009·
 - γ) επεξεργασία με ηλεκτροδιαπίδυση για την τρυγική σταθεροποίηση των οίνων, σύμφωνα με το σημείο 36 του παραρτήματος I Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 606/2009·
 - δ) μερική αφαίρεση αλκοόλης από τους οίνους, σύμφωνα με το σημείο 40 του παραρτήματος I Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 606/2009·
 - ε) επεξεργασία με κατιονανταλλάκτες για την τρυγική σταθεροποίηση των οίνων, σύμφωνα με το σημείο 43 του παραρτήματος I Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 606/2009.

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 606/2009 της Επιτροπής, της 10ης Ιουλίου 2009, για καθορισμό ορισμένων λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2008 όσον αφορά τις κατηγορίες αμπελοοινικών προϊόντων, τις οινολογικές πρακτικές και τους περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται (ΕΕ L 193 της 24.7.2009, σ. 1).

¹⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 607/2009 της Επιτροπής, της 14 Ιουλίου 2009, για τον καθορισμό ορισμένων λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2008 του Συμβουλίου όσον αφορά τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις, τις παραδοσιακές ενδείξεις, την επισήμανση και την παρουσίαση ορισμένων προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα (ΕΕ L 193 της 24.7.2009, σ. 60).

3. 3. Επιτρέπεται η χρήση των ακόλουθων οινολογικών πρακτικών, μεθόδων και διεργασιών υπό τους εξής όρους:
- α) για τις θερμικές επεξεργασίες, σύμφωνα με το σημείο 2 του παραρτήματος I Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 606/2009, η θερμοκρασία δεν υπερβαίνει τους 70 °C.
 - β) για τη φυγοκέντρωση και διήθηση με ή χωρίς αδρανές ενισχυτικό διήθησης, σύμφωνα με το σημείο 3 του παραρτήματος I Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 606/2009, το μέγεθος των πόρων δεν θα είναι μικρότερο των 0,2 μικρόμετρων.
3. 4. Η Επιτροπή πρέπει να επανεξετάσει τη χρήση των ακόλουθων οινολογικών πρακτικών, μεθόδων και διεργασιών πριν από την 1η Αυγούστου 2015 με σκοπό τη σταδιακή κατάργηση ή τον περαιτέρω περιορισμό των εν λόγω πρακτικών:
- α) θερμικές επεξεργασίες που αναφέρονται στο σημείο 2 του παραρτήματος I Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 606/2009.
 - β) χρήση ιονανταλλακτικών ρητινών που αναφέρονται στο σημείο 20 του παραρτήματος I Α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 606/2009.
 - γ) αντίστροφη όσμωση σύμφωνα με το στοιχείο β) του τμήματος Β.1 του μέρους I του παραρτήματος VIII του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.
3. 5. Τυχόν τροποποίηση που εγκρίνεται μετά την 1η Αυγούστου 2010 σε ό,τι αφορά την οινολογική πρακτική, τις μεθόδους και τις διεργασίες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 ή στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 606/2009, εφαρμόζεται στη βιολογική παραγωγή οίνου μόνο μετά τη θέσπιση των μέτρων που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των κανόνων παραγωγής οι οποίοι προβλέπονται στο παρόν τμήμα 3 και, εφόσον είναι απαραίτητο, έπειτα από διαδικασία αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 19 του παρόντος κανονισμού.

Μέρος VI: Μαγιά που χρησιμοποιείται ως τρόφιμο ή ζωοτροφή

Επιπλέον των γενικών κανόνων παραγωγής που ορίζονται στα άρθρα 7, 9 και 15, οι κανόνες που ορίζονται στο παρόν μέρος εφαρμόζονται στη μαγιά που χρησιμοποιείται ως τρόφιμο ή ζωοτροφή.

1. Γενικές απαιτήσεις

- 1. 1. Για την παραγωγή βιολογικής μαγιάς χρησιμοποιούνται μόνο βιολογικώς παραγόμενα υποστρώματα.
- 1. 2. Σε βιολογικά τρόφιμα ή ζωοτροφές, δεν πρέπει να συνυπάρχουν βιολογική και μη βιολογική μαγιά.
- 1. 3. Οι ακόλουθες ουσίες μπορούν να χρησιμοποιούνται στην παραγωγή, παρασκευή και μορφοποίηση της βιολογικής μαγιάς:
 - α) βοηθητικά μέσα επεξεργασίας που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19.
 - β) προϊόντα και ουσίες που αναφέρονται στο σημείο 2. 2.2. στοιχεία α) και δ) του μέρους IV.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ, ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1. Συλλογή προϊόντων και μεταφορά στις μονάδες επεξεργασίας

Οι επιχειρήσεις μπορούν να πραγματοποιούν ταυτόχρονη συλλογή βιολογικών και μη βιολογικών προϊόντων, μόνο εφόσον λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη κάθε πιθανής ανάμειξης ή ανταλλαγής με μη βιολογικά προϊόντα και για να διασφαλιστεί η ταυτοποίηση των βιολογικών προϊόντων. Η επιχείρηση διατηρεί τα στοιχεία που αφορούν τις ημερομηνίες, ώρες, και το δίκτυο συλλογής και την ημέρα και ώρα παραλαβής των προϊόντων στη διάθεση της αρμόδιας αρχής ή του αρμόδιου φορέα ελέγχου.

2. Συσκευασία και μεταφορά προϊόντων σε άλλες επιχειρήσεις ή μονάδες

2.1. Οι επιχειρήσεις εξασφαλίζουν ότι τα βιολογικά προϊόντα μεταφέρονται σε άλλες επιχειρήσεις ή μονάδες, περιλαμβανομένων των επιχειρήσεων χονδρικού και λιανικού εμπορίου, μόνο στην κατάλληλη συσκευασία, σε κλειστά εμπορευματοκιβώτια ή οχήματα με τρόπο που να μην είναι δυνατή η αντικατάσταση του περιεχομένου χωρίς παραβίαση ή φθορά της σφραγίδας και με την ύπαρξη ετικέτας που αναφέρει, με την επιφύλαξη όλων των άλλων ενδείξεων που απαιτούνται από το ενωσιακό δίκαιο:

- α) την επωνυμία και διεύθυνση της επιχείρησης και, εάν διαφέρει, του ιδιοκτήτη ή του πωλητή του προϊόντος·
- β) την ονομασία του προϊόντος ή περιγραφή της σύνθετης ζωοτροφής που συνοδεύεται με αναφορά στη βιολογική παραγωγή·
- γ) την επωνυμία ή/και τον κωδικό της αρχής ή του φορέα ελέγχου, στον οποίο υπάγεται η επιχείρηση· και
- δ) κατά περίπτωση, το σήμα ταυτοποίησης της παρτίδας, σύμφωνα με σύστημα σήμανσης το οποίο είτε εγκρίνεται σε εθνικό επίπεδο είτε εγκρίνεται από την αρχή ή τον φορέα ελέγχου και επιτρέπει τη συσχέτιση της παρτίδας με το αναφερόμενο στο άρθρο 24 αρχείο.

Τα στοιχεία που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) μπορούν να αναγράφονται και σε συνοδευτικό έγγραφο, εάν το έγγραφο αυτό μπορεί να συσχετισθεί αδιαμφισβήτητα με τη συσκευασία, το εμπορευματοκιβώτιο ή το όχημα μεταφοράς του προϊόντος. Το εν λόγω συνοδευτικό έγγραφο περιέχει τα στοιχεία του προμηθευτή ή του μεταφορέα.

2.2. Δεν απαιτείται το κλείσιμο της συσκευασίας, των εμπορευματοκιβωτίων ή των οχημάτων όταν:

- α) η μεταφορά πραγματοποιείται απευθείας μεταξύ μίας επιχείρησης και μίας άλλης επιχείρησης που αμφότερες υπόκεινται στο σύστημα βιολογικού ελέγχου·
- β) τα προϊόντα συνοδεύονται με έγγραφο που αναφέρει τα απαιτούμενα στο σημείο 2.1 στοιχεία· και
- γ) τόσο ο αποστολέας όσο και ο παραλήπτης πρέπει να τηρούν μητρώα που καταγράφουν αυτές τις μεταφορές και είναι διαθέσιμα στην αρχή ελέγχου ή τον φορέα ελέγχου αυτών των μεταφορών.

3. Ειδικοί κανόνες μεταφοράς ζωοτροφών σε άλλες μονάδες παραγωγής ή παρασκευής ή εγκαταστάσεις αποθήκευσης

Κατά τη μεταφορά ζωοτροφών σε άλλες μονάδες παραγωγής ή παρασκευής ή εγκαταστάσεις αποθήκευσης, οι επιχειρήσεις πρέπει να εξασφαλίζουν την τήρηση των ακόλουθων όρων:

- α) κατά τη μεταφορά, εφαρμόζεται αποτελεσματικός φυσικός διαχωρισμός των βιολογικών ζωοτροφών, των ζωοτροφών σε μετατροπή και των μη βιολογικών ζωοτροφών.
- β) τα οχήματα ή τα εμπορευματοκιβώτια που έχουν μεταφέρει μη βιολογικά προϊόντα μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο για τη μεταφορά βιολογικών προϊόντων υπό τον όρο ότι:
 - i) έχουν ληφθεί τα δοκιμασμένης αποτελεσματικότητας κατάλληλα μέτρα καθαρισμού πριν από την έναρξη της μεταφοράς των βιολογικών προϊόντων και οι επιχειρήσεις καταγράφουν αυτές τις εργασίες.
 - ii) λαμβάνονται όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα, σε συνάρτηση με τους κινδύνους οι οποίοι αξιολογούνται σύμφωνα με διατάξεις ελέγχου και, εάν είναι απαραίτητο, οι επιχειρήσεις εγγυώνται ότι μη βιολογικά προϊόντα δεν είναι δυνατόν να διατεθούν στην αγορά με ένδειξη που αναφέρεται σε βιολογική παραγωγή.
 - iii) οι επιχειρήσεις τηρούν μητρώα όπου καταγράφονται αυτές οι μεταφορικές εργασίες, τα οποία είναι διαθέσιμα στην αρχή ελέγχου ή στον φορέα ελέγχου.
- γ) η μεταφορά των τελικών βιολογικών ζωοτροφών πραγματοποιείται χωριστά ή σε διαφορετικό χρόνο από τη μεταφορά άλλων τελικών προϊόντων.
- δ) καταγράφονται η ποσότητα των προϊόντων κατά την έναρξη της μεταφοράς και η ποσότητα της κάθε παράδοσης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παράδοσης.

4. Μεταφορά ζωντανών ιχθύων

- 4.1. Οι ζώντες ιχθείς μεταφέρονται σε κατάλληλες δεξαμενές με καθαρό νερό που ικανοποιεί τις φυσιολογικές ανάγκες των ιχθύων όσον αφορά τη θερμοκρασία και το διαλυμένο οξυγόνο.
- 4.2. Πριν από τη μεταφορά βιολογικών ιχθύων και προϊόντων ιχθύων, οι δεξαμενές καθαρίζονται επιμελώς, απολυμαίνονται και εκπλύνονται.
- 4.3. Λαμβάνονται οι κατάλληλες προφυλάξεις για τη μείωση των πιέσεων. Κατά τη μεταφορά, η ιχθυοφόρτιση δεν πρέπει να φθάνει σε επίπεδα που καθίστανται επιζήμια για το είδος.
- 4.4. Τηρούνται αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις εργασίες που αναφέρονται στα σημεία 4.1, 4.2 και 4.3.

5. Παραλαβή προϊόντων από άλλες επιχειρήσεις ή μονάδες

Κατά την παραλαβή ενός βιολογικού προϊόντος, η επιχείρηση ελέγχει το κλείσιμο της συσκευασίας ή του εμπορευματοκιβωτίου, όταν αυτό απαιτείται, και την ύπαρξη των αναφερόμενων στο τμήμα 2 ενδείξεων.

Η επιχείρηση αντιπαραβάλλει τις πληροφορίες της αναφερόμενης στο τμήμα 2 σήμανσης με τα στοιχεία των συνοδευτικών εγγράφων. Το αποτέλεσμα των επαληθεύσεων αυτών καταγράφεται επακριβώς στα αναφερόμενα στο άρθρο 24 αρχεία.

6. Ειδικοί κανόνες παραλαβής προϊόντων από τρίτη χώρα

Όταν βιολογικά προϊόντα εισάγονται από τρίτη χώρα, μεταφέρονται στην κατάλληλη συσκευασία ή σε εμπορευματοκιβώτια που έχουν κλειστεί κατά τρόπο που να αποκλείεται η αντικατάσταση του περιεχομένου και αναγράφουν τα στοιχεία ταυτότητας του εξαγωγέα και όλες τις άλλες ενδείξεις και αριθμούς που επιτρέπουν την ταυτοποίηση της παρτίδας και συνοδεύονται με το πιστοποιητικό ελέγχου για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες.

Κατά την παραλαβή ενός εισαγόμενου από τρίτη χώρα βιολογικού προϊόντος, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο παραδίδεται η εισαγόμενη αποστολή και το οποίο το παραλαμβάνει για περαιτέρω παρασκευή ή εμπορία, ελέγχει το κλείσιμο της συσκευασίας ή του εμπορευματοκιβωτίου και, εάν τα προϊόντα εισάγονται σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο ii), ελέγχει αν το αναφερόμενο στο ίδιο άρθρο πιστοποιητικό καλύπτει το είδος του προϊόντος της αποστολής. Το αποτέλεσμα των επαληθεύσεων αυτών καταγράφεται επακριβώς στα αναφερόμενα στο άρθρο 24 αρχεία.

7. Αποθήκευση προϊόντων

- 7.1. Η διαχείριση των χώρων αποθήκευσης των προϊόντων πρέπει να εξασφαλίζει τη δυνατότητα ταυτοποίησης των παρτίδων και να αποτρέπει κάθε ανάμειξη με ή επιμόλυνση από προϊόντα ή ουσίες που δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες βιολογικής παραγωγής. Πρέπει να είναι δυνατή η ταυτοποίηση των βιολογικών προϊόντων ανά πάσα στιγμή.
- 7.2. Όσον αφορά τις μονάδες παραγωγής βιολογικών φυτικών και ζωικών προϊόντων, απαγορεύεται να αποθηκεύονται στη μονάδα παραγωγής άλλες πρώτες ύλες πέραν αυτών που έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή δυνάμει του άρθρου 19.
- 7.3. Επιτρέπεται η αποθήκευση αλλοπαθητικών κτηνιατρικών φαρμάκων και αντιβιοτικών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας υπό τον όρο ότι έχουν συνταγογραφηθεί από κτηνίατρο σε σχέση με θεραπευτική αγωγή που αναφέρεται στα σημεία 1.5.2.2 του μέρους II και 4.1.4.2 στοιχείο α) του μέρους III του παραρτήματος II, ότι αποθηκεύονται σε ελεγχόμενο χώρο και καταγράφονται στο μητρώο των ζώων που αναφέρεται στο άρθρο 24.
- 7.4. Όταν οι επιχειρήσεις χειρίζονται ταυτόχρονα μη βιολογικά προϊόντα και βιολογικά προϊόντα και τα τελευταία αποθηκεύονται σε χώρους στους οποίους αποθηκεύονται και άλλα γεωργικά προϊόντα ή τρόφιμα:
 - α) τα βιολογικά προϊόντα διατηρούνται χωριστά από τα άλλα γεωργικά προϊόντα ή τρόφιμα·
 - β) λαμβάνονται όλα τα μέτρα για να είναι δυνατή η ταυτοποίηση των αποστολών και να αποφεύγονται οι αναμειξεις ή ανταλλαγές με μη βιολογικά προϊόντα·
 - γ) έχει διενεργηθεί ο κατάλληλος καθαρισμός, η αποτελεσματικότητα του οποίου έχει ελεγχθεί, πριν πραγματοποιηθεί η αποθήκευση των βιολογικών προϊόντων και η επιχείρηση καταγράφει τις εργασίες αυτές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV
ΟΡΟΙ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 21

BG: биологичен.
ES: ecológico, biológico.
CS: ekologické, biologické.
DA: økologisk.
DE: ökologisch, biologisch.
ET: mahe, ökoloogiline.
EL: βιολογικό.
EN: organic.
FR: biologique.
GA: orgánach.
HR: ekološki.
IT: biologico.
LV: bioloģisks, ekoloģisks.
LT: ekologiškas.
LU: biologesch.
HU: ökológiai.
MT: organiku.
NL: biologisch.
PL: ekologiczne.
PT: biológico.
RO: ecologic.
SK: ekologické, biologické.
SL: ekološki.
FI: luonnonmukainen.
SV: ekologisk.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V
ΛΟΓΟΤΥΠΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

1. Λογότυπο

1. 1. Το λογότυπο βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σύμφωνο με το ακόλουθο υπόδειγμα:

Να εισαχθεί το ΛΟΓΟΤΥΠΟ

1. 2. Το χρώμα αναφοράς Pantone είναι πράσινο Pantone αριθ. 376 και πράσινο [50 % κυανό + 100 % κίτρινο] όταν χρησιμοποιείται τετραχρωμία.
1. 3. Το λογότυπο βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύναται να χρησιμοποιείται σε μαυρόασπρο κατά την κάτωθι εικόνα, μόνο όταν δεν είναι πρακτικά δυνατόν να χρησιμοποιηθεί το έγχρωμο:

Να εισαχθεί το ΛΟΓΟΤΥΠΟ

- 1.4. Εάν η συσκευασία ή η ετικέτα έχει σκοτεινόχρωμο φόντο, τα σύμβολα μπορούν να χρησιμοποιούνται σε αρνητικό ως προς το χρώμα της συσκευασίας ή της ετικέτας.
1. 5. Εάν χρησιμοποιείται λογότυπο έγχρωμο σε έγχρωμο φόντο, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσδιάκριτο, μπορεί να χρησιμοποιείται ένας εξωτερικός κύκλος ως περίγραμμα γύρω από το λογότυπο, ώστε να επιτυγχάνεται εντονότερη αντίθεση με το φόντο.
1. 6. Σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, όταν μια συσκευασία φέρει ενδείξεις σε ένα μόνο χρώμα, το λογότυπο βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να χρησιμοποιείται στο ίδιο χρώμα.
1. 7. Το λογότυπο βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να έχει ύψος 9 mm τουλάχιστον και πλάτος 13,5 mm τουλάχιστον· η αναλογία ύψους/πλάτους είναι πάντα 1:1,5. Κατ' εξαίρεση το ελάχιστο ύψος μπορεί να μειωθεί σε 6 mm για τις πολύ μικρές συσκευασίες.
1. 8. Το λογότυπο βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να συνδυαστεί με γραφικά στοιχεία ή στοιχεία κειμένου που αναφέρονται στη βιολογική παραγωγή, υπό τον όρο ότι δεν τροποποιούν τον χαρακτήρα του λογότυπου βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κάποιες από τις ενδείξεις που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 22. Όταν συνδυάζεται με εθνικά ή ιδιωτικά λογότυπα πράσινου χρώματος διαφορετικού από το χρώμα αναφοράς που προβλέπεται στο σημείο 2, το λογότυπο βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να χρησιμοποιείται στο εν λόγω χρώμα.

2. Κωδικοί

Η γενική μορφή των κωδικών είναι η εξής:

AB-ΓΔΕ-999

Όπου:

- α) «AB» είναι ο κωδικός ISO για τη χώρα στην οποία διενεργούνται οι έλεγχοι·

- β) «ΓΔΕ» είναι όρος με τρία γράμματα τα οποία καθορίζει η Επιτροπή ή κάθε κράτος μέλος, όπως «bio» ή «öko» ή «org» ή «eko» που προσδιορίζουν τον δεσμό με τη βιολογική παραγωγή· και
- γ) «999» είναι ο αριθμός αναφοράς, με τρία ψηφία κατ' ανώτατο όριο που αποδίδεται από:
- i) την αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους στις αρχές ή στους φορείς ελέγχου στους οποίους έχει αναθέσει καθήκοντα ελέγχου·
 - ii) την Επιτροπή:
- στις αρχές ή στους φορείς ελέγχου που αναγνωρίζονται από την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 29·
 - στις αρμόδιες αρχές των τρίτων χωρών που αναγνωρίζονται από την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 31.